764

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله الذی اعطانا عصمة عن الخلق السمج والصلوة والسلام علی من قال اشتدی ازمة تنفرجی وعلی اله الذین داوموا علی اسنی النهج واصحابه الذین بذلوا اموالهم فی سیرته مع المهج وبعد فیقول العبد الفقیر الی مولاه المعین مصطفی الشهیر بعصام الدین جعله تعالی من اصحاب القرب والیقین لما کانت القصیدة المنفرجة التی نظمها العالم العامل والعارف الکامل المولی یوسف بن محمد الشهیر بابی الفضل النحوی نور ضریحه بنوره القدسی مشهورة بین الانام ممدوحة بقلم العلماء الکرام ومع هذا اختلج فی خلدی واضطرب فی بلدی ان اشرحها باللسان الترکی لیکون عونا للناظرین فیها وان لحافظیها ومتأملیها الآن قلة البضاعة قد تثبطنی عن هذه الجسارة وتعوقنی عن تلک الجرأة

وقال الشیخ الاکبر رضی الله عنه فی المسامرات اختلفوا فی ناظم هذه القصیدة المنفرجة فقیل انه الامام الغزالی وقیل انه الامام ابو الفضل النحوی والحق عندی انه هو الامام ابو الفضل النحوی منه

قد الفت عن الامر ... صح

... الکبیر الصدر ... قاموس

فترددت

فترددت بین الشروع والتراخی فنازعت من بینی وبینه التواخی فرغبونی فیه وألجاونی الیه والحوا علی فیه وبعد فاذا اردت ان اشرحها شرحا یکشف اعرابها ویحل الفاظها ومعانیها فالتقطت درر العبارات من حیاض الشراح العلما واخذت غرر الاشارات من غیاض الفضلا ما صرفت الا فی کیسهم وما بذلت الا من جیبهم تارکا طلب الاحسان وطالبا لمرضاة الرحمن لئن ادرکت فی نظمی فتورا ووجدتَ فی بیانی للمعانی فلا انسب بنقصی ان رقصی علی مقدار ایقاع الزمان فالمرجو ممن عثر فی ذلک منی علی خطاء وسهو ان یصلح ما طغی به القلم ویستر فی ذیل عفوه والله المستعان وعلیه التکلان واعلم ان الناظم قدس سره کان صاحب کرامة ومظهر ولایة ومنشاؤه من مدینة توزر من بلاد افریقیة ثم انه توطن فی مقر العلماء والعباد قلعة حماد وکان معاصرا للامام الغزالی رضی الله عنه وهما ارتحلا الی دار الخلد فی یوم واحد من سنة ثلث عشرة وخمسمائة من الهجرة النبویة واهل بلده واکابرهم کانوا یقولون ان ابا الفضل فی دیارنا کالامام الغزالی ~~قدس سرهما~~

في ديار العجم ويفتخرون بانه عديل للامام الغزالي قدس الله
روحهما ويبرون كرامته ويكثرون زيارته ونقل من
جملة كراماته الباهرة وخوارقه الظاهرة انه اراد ان يسافر
الى طرف الى ان قال اهله وعياله انت تسافر وتمشي
وتدعنا محتاجين بلا معين لنا والى اي شيء تنجر
احوال نفقتنا وكسوتنا ومن يرى حوائجنا اللازمة
ومن يجيء بها فاخذ عقيب قولهم هذا بيده الشريفة ورقة
فكتب فيها شيئا واعطاها لهم وامرهم بان يحفظوها
ولا يكشفوها قال يأتيكم رجل كبير وهو وكيلي يرى
جميع حاجتكم ويأتي كل يوم بلوازمكم ثم سافر وفي
الواقع كان يجيء رجل كل يوم ويرى جميع مصالحهم
وهم لا يدرون من هو ولا المكتوب في القرطاس
ما هو حتى جاء من السفر وكشفها فوجدوا فيها مكتوبا
هذين البيتين ان الذي وجهت وجهي له
هو الذي خلفت في اهلي فانه ارفق مني بهم
وفضله اوسع من فضلي فعلى مصداق قوله قدر المرء
معلوم بنطق صادر منه يفهم العاقل العارف
صاحب الكمالات والمعارف من هذه القصيدة
البليغة والارجوزة الفصيحة علو شانه وكمال

عرفانه

عرفانه وسطوع برهانه فلا حاجة الى تفصيله وبيانه
ثم ان هذه القصيدة التي هي منبع البلاغة ومطلع شمس
الحكمة والبراعة لا نهاية لاسرارها وخواصها ولا غاية
لفضائلها ومناقبها حتى قال بعض شراحها ان فيها
الاسم الاعظم وقال بعضهم وحقق ان هذه القصيدة
مجربة لكشف الكروب والهموم وهي كبريت احمر
واكسير اعظم في دفع الاحزان والغموم وما دعا بها
احد الا استجيب له باذن الله تعالى وقال بعض
كبار العلماء الشافعية كالامام تقي الدين السبكي
رحمه الله تعالى اذا اصابت رجلا محنة وشدة فقرا
هذه القصيدة المباركة بطهارة كاملة اربعين يوما
وطلب ورجى حاجته وسواله من جناب واهب
الامان قضى الله تعالى حاجته واوصله الى مقصوده ونقل
بعضهم هذا القول عن ابي الحسين يحيى بن العطار
وقال غيرهم من الكبار ان لهذه القصيدة المباركة
خواص ومنافع كثيرة فمن قرأ هذه القصيدة بخلوص
النية وصفاء الطوية واقفا على معانيها الجميلة
وعارفا بنكاتها الجليلة انشرح صدره وعلا قدره
قال الناظم قدس سره الكريم اتانا بلسانه الحليم

واما بجنانه السليم بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله العلي العظيم فابتداء بالحديث الشريف
المروي عن علي كرم الله وجهه تبركا وتيمنا وتنزيلا
منزلة الصلوة ضمنا فقال

اشتدي ازمة تنفرجي
قد آذن ليلك بالبلج

بو قصيدهٔ شريفه بحر متداركدندر اصلي سكز كره
فاعلن درشمدن اجزاسنك بعضيسي مقطوع وبعضيسي
مخبون اولمشدر قطع اصطلاح عروضيده وتدك
ساكننى حذف وماقبلنى اسكاندر ديرلر خبن حرك
ثاني ساكني حذفه ديرلر ايكيده فاعلن در مشاهده
اولنور پس بو بيتك تقطيعي بيلنوب سائر
ابيات بوكا قياس اولنه اشتد فعلن مقطوع
اولمشدر دي از فعلن متتن فعلن فرجي فعلن
مخبون اولمشدر قدآ فعلن ذن لي فعلن لكبلج
فعلن بلجي فعلن مخبون اولمشدر اشتدي افتعال
بابندن صيغهٔ امردر اشتد الشيء دينور قچن

قو

قوي ومحكم اولسه ازمة حرف نداسي محذوف منادادر
يوسف اعرض آيت جليله سنده اولديغي كبي ازمة
فتح همزه وسكون زاي ايله شدت ومحنت وقحطه
وطاليغه وامور مغلقه يه وانسانه اصابت ايدن همّ وغمه
دخي ديرلر تنفرجي امرك جوابيدر بعضيلر اذا حرك
الساكن حرك بالكسر قاعده سنه بناءً ضرورت قافيه
ايچون جيمه كسر ايله حركه ويرلوب يا صورتنده تحرير
اولنمشدر ديمش اما صواب اولان تنفرجي نك اصلي
تنفرجين ايدي لاجل الجزم نون دوشندي تنفرجي
قالدي قاعده قچن مضارع امردن صكره واقع اولوب
واول امرك سببيتي قصد اولنسه اول مضارع مجزوم
اولور اكبر مني اكرمك كبي وفرج غم وغصه دن خلاص
اولوب مسرور اولمغه دينور پس انفراج انكشاف
معناسنه اولور قد بوراده تحقيق ايچوندر وسائر
معانيسي كتب نحويه دن طلب اولنه آذن نك
ليله اسنادي انبت الربيع البقل ده اولان
اسناد كبيدر اذن مدّ همزه وفتح ذال معجمه ايله
افعال بابندن صيغهٔ ماضيدر اعلام واخبار ايتدي
ديمكدر ليل غروب شمسدن طلوعنه دكين دينور

نهارک ضدیدر بوراده لیلدن مراد کندنده کروب
و غموم مشتد اولدیغی ملابسه ایله کرب و غمدن
استعارهدر بلج فتح باء موحده ولام ایله صبحک ضیاء ونوری
معناسنهدر بوراده مسرتدن استعارهدر
معنای بیت ای محنت وشدت محکم وقوی ومشتد
اول تا منفرج ومنکشف اولاسن زیرا التحقیق سنک
لیلهٔ مظلمه کبی اولان کربت ومشقتک ضیاء
صبح کبی اولان مسرتی خبر ویروب اعلام ایلدی
پس بوراده ناظم حضرتلری ازمهیه ندا ایدوب
دعوت ایتمسی مجرد ازمه ومحنتی کندویه دعوت
دکلدر بلکه سببی ذکر مسببی اراده طریقی اوزره
فرح ومسرتی دعوتدر بو بیتده انواع بدیعیهدن
بش شی واردر اولکیسی اقتباس درکه موزون
ومنثور کلامک قرائن وحدیثدن متضمن اولدیغی
نسنهدر دینور بوراده مصرع اولده اولدیغی کبی که
بعینه رسول اکرم صلی الله علیه وسلمک دهان پاکیزه
سندن ظهور یافته اولان حدیث شریفیدر امام
سیوطی جامع الصغیرنده حضرت علی کرم الله وجههدن
مروی اولارق تحریر بیورمشدر ایکنجیسی

براعت استهلالدرکه مقصوده مناسب بدء شروعه
دینور بو قصیدهٔ شریفه اخرینه دکین تصفیهٔ قلب وتزکیهٔ
نفس اوزره یاپلمشدر و بو اولکی بیتک تالی ابیات
آتیهنک مالنه دلالت ایدر اوچنجیسی طباق درکه لفظاً
ومعناً متقابل اولان شیئیی جمعه دینور بوراده اشتداد
وازمه ایله انفراج ولیل ایله بلج لفظلرینی جمع کبی دوردنجیسی
مراعات النظیر درکه برابر برینه ملایم ومناسب وملازم
الفاظی اتیانه دینور بوراده اشتدادک نظیری ازمه
وظلمتده لیل دخی اشتدادک نظیریدر دانکشافده
انفراج بلجک نظیریدر بشنجیسی مذهب کلامیدرکه
مصرع ثانی مصرع اوله دلیل واقع اولمشدر

وَظَلَامُ اللَّيْلِ لَهُ سُرُجٌ
حَتَّى يَغْشَاهُ أَبُو السُّرُجِ

وظلام اللیل الخ اولان واو ابتدائیهدر وظلام مبتدادر
لیله مضافدر ظلام فتحیله ظلمة کلمهسنک اسمیدر له مقدم
خبردر وضمیری ظلامه عائددر سرج مؤخر مبتدادر
و بو جمله مبتدای اولک خبریدر سرج ضم سین وضم
راء مهملتین ایله سراجک جمعیدر سراج کسر سین ایله

انورْ اولان چراغه دینور و ظلام اللیالیدن مراد علی طریق
الاستعاره ایامِ مصائب در و شرّ جدن مراد انثالِ
ایامِ مصائبده اولان الطافِ خفیّه و تسلّیاتِ
متعدّده در حتّی انتهالِ غایتْ ایچوندر حرفِ عطفده
اولور یَغْشاه صیغهٔ مضارع در و ضمیر بارز ظلامه راجع در
ویَغْشی یأتی معناسنه در ابو السرج یَغْشی نک
فاعلیدر و شمسک کنیه سیدر قمر و سائر کواکب
نیّره نک نورلری شمسدن مستفاد اولمغله ابو السرج
دینلدی زیرا نیّر اعظم در و بورادا ابو السرجدن
مراد الطافِ جلیّه در معنای بیت ظلام لیل ایچون
کواکبِ منوّره واردر حتّی اکا ابو السرج اولان شمس
کلور و اوّل ظلمتی محو و ازاله ایدر یعنی مصائب اثناسنده
نِعَمِ الٰهیّه و الطافِ ربّانیّهٔ خفیّه واردر اوّل سببْ
ایله ظلمتِ غم و کدر بر مقدار کیدر بعده الطافِ جلیّه
ظهور ایدوب ظلمتِ غمدن اثر قالمز دیمک اولور
بو بیتده صنایع بدیعیّه دن درت شیء واردر بری سُرُج
ایله ابو السرج بَیْننده جناسِ تام در و بری ردّ العجز
علی الصدر در که سرج مصراع اولک اخرنده ابو السرج
مصراع ثانینک آخرنده واقعدر و بری الفاظی میاننده

مراعات النظیر در که ظلام و لیل و سراج و ابو السرج
بری برلرینه نظیر در و بری طباق در که ظلام و لیل ابو السرجه
مقابلدر ٭

وسَحَابُ الخَیْرِ لَهَا مَطَرٌ
فاذا جاءَ الاِبّانُ تَجِی

وسحاب الخیرده اولان واو عاطفه در سحاب مبتدادر
الخیر کلمه سنه مضافدر سحاب بفتح سینِ مهمله ایله بلوث
معناسنه اسم جنس در واحدی سحابه در ماخذی
سکون حا ایله اولان سحب در سحب جرّه دیرلر
سحابک بعضیسی بعضیسنی جرّ ایتدیککندن دینلمشدر
خیره شرّک ضدیدر انسانک رغبت ایتدیکی نسنه یه
دینور لها مقدّم خبر در و ضمیره سحابه راجعدر مطرده
اولان تنوین تکثیر یاخود تنویع ایچوندر مطر مؤخر
مبتدادر بونک جمله سی مبتدای اوّلک خبریدر مبتدای
اوّل مع خبره بیت اولده اولان ظلام اوزره عطف
اولنمشدر فاذا جاءده اولان فا شرطِ محذوفک جوابیدر
اذا ظرفِ زمانِ مستقبلدر اکثریا معنای شرطی
متضمّندر و محقّق و قوعی مرجّح اولانه امرده استعمال

اولنور دكاه اولور اذ كبى ظرف زمان ماضى ايچون
استعمال اولنور الإبان جاء اننك فاعليدر وجملهٔ جاء اذ اكه
مضاف اليهيدر واِبّان كسر همزه وتشديد باء موحده ايله
وقت وزمان معناسنهدر أكل الفاكهة في ابّانها دينور
يعنى وقت وزماننده اكل ايلمه تجى جاء يجى دن صيغهٔ
مضارعدر مستتر اولان فاعلى سحابه عائددر پس
اصلى همزه ايله تجئ اولوب ضرورت قافيه ايچون
همزه حذف اولنمشدر معناى بيت دخى سحاب خير
ايچون مطر عظيم ياخود بردرلو يغمور واردركه ياغديقده
كوكل ارضنده اولان غم وكدر خس وخاشاكنى كيدرر
لكن الامور مرهونة باوقاتها مآلنجه جميع امرك
پذيرار حصولى وقتنك كلمسنه توقف ايدر پس
وقتى كلدكده سحاب خير كلور ورحمت يغمورينى
ياغدير يررنا الميتة اولمق روادكلدر بو بيتده صنايع
بديعيهدن مراعات النظير واردر سحاب ومطر بربرى
بربنك نظيريدر ناظم قدس سره نك كرامتندندر
بو بيتك شرحنى تحرير ايدر ايكن بر مطر عظيم باريده
اولديكه متحير العقولدر في ١٧ الا ١١٨

وفوائد

وفوائد مولانا جُمَل
ليشروح الانفس والمهج

وفوائد مولانا ده اولان واو عاطفهدر فوائد مبتدادر
مابعدينه مضافدر مولا دخى متكلم ضميرينه مضافدر فوائد
فائدهنك جمعيدر انسان ايچون حاصله اولان زيادهيه
وبهره شيئك نفعنه دينور متولى سيد وناصر معناسنهدر
جملهٔ مبتدا انك خبريدر مبتدا مع خبره سحاب الخير
اوزرينه عطف اولنور جمل جمله نك جمعيدر انواع كثيره
معناسنه ليشروح الانفس ده اولان لام جمل كلمه سنه متعلقدر
وشروح الانفس كلمه سنه اضافتى صفتك موصوفه اضافتى
قبيلندندر تقديرى للانفس الشروحة ديمكدر شروح
ضمه ليله شرح يشرح دن مصدردر شرحت الدابة دينور
يعنى دابه يى اوتلاغه كوندردى شك ناظم حضرتلرى محظوظ
نفسانيه ولذائذ جسمانيه يى طلب ايدن كمسنهلى اوتلاغه
كيدن حيوانه تشبيه ايدر انفس نفسك جمعيدر ونفس
عند الصوفيه ايكى معنايهدر برى ذات وحقيقت
وبرى انسانك نفس ناطقهسى معناسنهدر امام قشيرى
حضرتلرى رسالهٔ شريفه سنده بيورركه نفقده شيئك
نفسى وجودى ديمكدر وصوفيه عندلرنده نفس اطلاق

قصنده وجود والقاب موضوعه مراد دكلدر بلكه نفس
ايله اوصاف عبددن معلوم اولان افعال واخلاقندن مذموم
اولان شيئي مراد ايدرلر پس اوصاف مذمومه ايله
موصوفه اولسه نفس اماره دينور وغالبا صلاح وبعض
كره خطا ايله اولوب كنديني لوم ايتديرسه نفس لوامه
دينور وذكر الله ومحبت حق ايله سكونت وطمأنينت
حاصل ايدرسه نفس مطمئنه دينور واحكام الهيه يه
امتثال ايله بالجمله كندوسندن مكروهات كيدوب حقدن
نه كلسه راضي اولانه راضيه ديرلر وحضرت حق جل
وعلا آندن رضا دار اولديغي جهتدن مرضيه دينور
والمهج الانفس اوزرينه معطوفدر مهج ضم ميم وفتح ها ايله
مهجه دم وخاصه دم قلب وروح معنالرينه مسطوردر
اما بوراده مراد روحدر وروحك تفصيلي كتب علاميه دن
طلب اولنه معناي بيت بزم ناصر ومعين دستگير
اولان جناب حضرت حق جل وعلانك وان تعدوا
نعمة الله لا تحصوها قول شريفي اوزره فوائد وعطاياسي
الانفس شرحه وارواح ايچون وغيره دكنيره دربعض
نسخه لرده شروح ديرينه شين معجمه ايله شروح واقع اولمشدر
شروح شرحك جمعيدر بوكا كوره معناي بيت سيدنا ناصر

اولان

اولاندر

جناب حضرت حق جل وعلانك فوائد ونعمي شروح
الانفس وارواح ايچون يعني انشراح اهلي ايچون وغيره
دكنيره دربو انشراحك علامتي دار غروردن تجافي
ودار سروره رجوع ايده ومؤتوا قبل ان تموتوا سرينه
مظهر اولوب مستعد اوله بو ايسه ايمانك قلبه دخول
وسرايتنه توقف ايدر بو بيتده الانفس ايله مهج آرالرنده
مراعات النظير واردر

ولها ارج محيي ابدا
فاقصد محيا ذلك الارج

ولها ده اولان واو عاطفه در ولامي مقدر حاصل كلمه سنه
متعلقدر وضمير فوائده عائددر جار مع المجرور مقدم خبردر
ارج مؤخر مبتدادر ارج فتحه لريله عنبر ومشك دبونلرك
امثالي رايحه طيبه لرينه وشونلرك قوقوسنه وانتشارينه
دينور محيي تقديرا مرفوع ارج كلمه سنك صفتيدر ومحيي
باب افعالدن صيغه فاعلدر حيات ويريجي ديمكدر
ابدا مصدر محذوفك صفتيدر تقديري احياء ابديا ديمكدر
بو جمله بيت سابقه عطف اولنور ابدا دائما معناسنه در
فاقصد قصد يقصددن صيغه امردر عزيمت ايله ديمكدر

وفاعلی تحتنده مستتر انت در محیا تقدیرا منصوب
مفعولیدر محیا فتح میم وسکون حا ایله اسم زمان واسم
مکاندر محل حیات معناسنه در ماخذی حیاة در واسم
اشارت اولان ذاک یه مضافدر وذاکده ذا اسم
اشارت وکاف خطاب ایچون در وحیاتک اق منی
طلب ایدن منازل السائرین شرحنه مراجعت ایلیه
معنای بیت فوائد الهیه ایچون بر رائحهٔ طیبه واردر که
احیای دائمی ایله نفوس وارواحه حیات ویریجیدر بویله
اولنجه اول رائحهٔ لطیفه نک محل حیاتنه قصد وتعرض ایله
پس بو بیت لطیف الخیر من ایام دهرکم وتعرضوا
النفحات رحمة الله عز وجل فان لله نفحات من رحمته
یصیب بها من یشاء من عباده واسئلوا الله ان یستر
عوراتکم ویؤمن روعاتکم حدیث شریفندن مقتبس
اولور معلوم اولا که بعض شراح محیادن مراد زمان حیات
ونفحات اولان اشرف ساعات واکثر اوقات تدرکه انده
اولان ادعیه مقبوله اولور دیمش وبعضیلری محیادن
مراد محل حیات قدسی ومنبع انوار الهی اولان عالم
ربانی ومعارف سبحانی اولوب ارجدن مراد
رائحهٔ روحانیه لردر زیرا عطیهٔ الهیه ونفحهٔ قدسیه

وحیات ابدیه نک منبع ومعدنلری انلردر دیدیلر حقا که
بو رایلره گوره معنای بیت بی نظیر اولور تامل بو بیتده
صنایع بدیعیه دن اقتباس دن غیری محی ایله محیا
میاننده جناس محرف واردر

فلم یتما فاض المحیا
بجور الموج من اللجج

فلم یتمار اولان فا شرط محذوفک جوابیدر ولام
تاکید ایچون ابتدائیه در وما کافه در رب لی عملدن
منع ایدوب لغو ایدر بو جهتدن فعله داخل اولور
رب قاموسده وجوه عدیده مسطوردر که نکره اوزرینه
داخل اولور حرف خافضدر ومشدد ومخفف اعمال
اولنوب وکافیجه تالاحق اولوب ربت دینور
وبعدنده فعل ایله تکلم ممکن اولسون ایچون ما لاحق
اولور ربما یود الذین کفروا آیت جلیله سنده اولدیغی
کبی وبو ربنک تفصیلی ومعانی اخری کتب نحویه
دن طلب اولنه فاض فاض یفیض دن صیغهٔ ماضیدر
فاض الماء دینور نجن چوق اولوب سیلان اینه المحیا
تقدیرا مرفوع فاضنک فاعلیدر ومحیانک معناسی

تبده محیای مذکوردن ظهور ایدن علوم اسرار
افیضان ایدن معارف وانواری استعارهٔ اصلیهٔ مفرده
طریقی اوزره تمثیل وبر سبیل استعاره مرشحه مبالغه قصد
ایدوب موج لججی اثبات ایلدی پس محیادن بیت
سابقده مراد اولان معنا بور اسه مراد اولنوب بانک
تعدیه ایچوندر اولدیغنه که کوره معنای بیت دیمک
اولورکه وقتاکه ای طالب بر کمال سن امر مذکوره
امتثال ایدوب اول رایحهٔ طیبهٔ روحانیتک زمان حیات
ومحل نفحاتی اولان عالم ربانی وعارف صمدانی طرفنه
صدقیله قصد وتوجه ایده سن پس تحقیق اول زمان
حیات ومحل نفحات اولان لجج رحمانی ورحمت الهیه دن
حاصله اولان بحوره متوجه یعنی فیوضات متکاثره
وعلوم ومعارف متوافره یی سکا افاضه ایله ومصاحبت
ایچون اولدیغنه کوره معنی دیمک اولورکه اول محل
نفحات قدسیه لجج رحمانیه دن حاصله اولان معارف
متموجه بحورینه ملتبس ومصاحب اولدیغی حالده
معارف واسرار چوق فیض ونثار ایلر بو بیتده
موج ایله بحور ولجج میاننده مراعات النظیر واردر

بیت سابقده مرور ایلدی بحور اولان بامصاحبت یاخود
تعدیه ایچوندر ایکنجیسی مقامه مناسبدر بحور بحرک جمعیدر
بحر تحرک ضدیدر ودخی موجه مضافدر موج بحردن هوا
واسطه سیله مرتفع اولان صویه دینور حتی تموج البحر
دینور قچن صوی مرتفع اولوب مضطرب اوله
من اللجج اولان من بیانیه اولوب مقدر الی صلی
متعلقدر ومحذوف اولان متعلقیله الموج نک صفتیدر
لجج لججه نک جمعیدر لججه معظم اولان صویه دینور
نفی اولمیه که بیت سابقده محیادن اراده اولان معنا
بور اسه مراد اولنورسه ناظم حضرتلری محل حیات
قدسیه اولان بیر کاملی وعارف واصلی کندنده
ماء کثیر اولوب وکثرتندن اطرافنه سیلان وجریان
ایدن وادی یه تشبیه ایلمش اولور وبونلرک میاننده
وجه شبه وادینک سیلان ایدن ماء جاری یه محل
ومجری اولمسی اولور ومحل حیات قدسیه اولان عارف
باللهک آب حیات علوم ومعارفه منبع اولمیدر
ومشبهی طی ایدوب لازمی اولان فیضی ذکر ایلدی
ومحیایی وادی یه تشبیه استعارهٔ مکنیه طریقی اوزره
اولوب فیضی کندویه اثباتی استعارهٔ تخییلیه اولور

بلکه

والخلقُ جميعاً في يده
فذو سَعةٍ وذو حرج

والخلق ده واو ابتدائیه در الخلق مبتدا در خلق مصدر مبنی للمفعول در مخلوق معناسنه جمیعاً حالیت اوزره منصوبدر جمیع بو مثللی یرده تأکید ایچون استعمال اولنور کل معناسنه جاء القوم جمیعهم دیرلر کلهم ایله معنی دیرلر في یده محذوف اولان متعلقیه مبتدانک خبریدر مبتدا مع خبره لا محل له من الاعراب جمله سی مستأنفه در ید لغتده ذات الاصابع اولان جارحه نک اسمیدر تأویلاتده قوت و قدرت معناسی ویررلر نته که ید الله فوق ایدیهم آیت جلیله سنده قدرة الله ایله تأویل ~~ایلمشلر~~ ایلدیلر بوراده دخی قدرت و تصرف ایله تأویل اولنور فذو ده فا تفصیلیه در ذو لفظا مرفوع مبتدای محذوفک خبری اولوب سعة کلمه سنه مضافدر تقدیری فبعضهم ذو سعة وبعضهم ذو حرج دیمک اولور ذو ذو وذونک جمعیدر صاحب معناسنه سعة فتح سین مهمله ایله یسار وغنا معناسنه وسع یسع دن مصدر در مضارعنده واو یاء مفتوحه ایله کسره مقدره میاننده واقع اولدیغیچون حذف اولنوب اکا تبعیتیله اعلال دواوی حذف اولندی

وذو

وذو حرج ذو سعة اوزرینه عطف اولنور وسعة وحرج ده اولان تنوینلر تنویع وتکثیر ایچوندر حرج متحرکلریله ضیق وزحمت دینور معنای بیت مخلوق اولان سیدنا ناصرمز اولان اللهک ید قدرتنده مغلوب وقبضه تصرفنده تقلب اولنورلر پس بونلرک بعضیسی ~~مح~~ غنا وسعت وراحت صاحبلری وبعضیسی حرج وزحمت وجهل ومضرت صاحبلریدر پس الله تعالی مخلوقاتنده حکمت بالغه سی اوزره کیف ما یشاء تصرف ایدوب ولو بسط الله الرزق لعباده لبغوا في الارض ولكن ينزل بقدر ما يشاء انه لعباده خبير بصير • قول شریفی مصداقنجه علم ازلیسنده غنا وثروته مستعدلری فقیر وحقیر ایدوب ترسوال ایلمدی وفقر وفاقه یه مستحقلری غنی قیلوب نعم واوراقی اللرده بسط ایدوب طاغی وباغی قیلمدی یفعل الله ما یشاء ویحکم ما یرید بو بیتده صنایع بدیعیه دن جمع وتفریق واردر که ایکی نسنه یی ابتدا حکم واحده جمع ایدوب صکره آراسنی فرق ایتمکه دینور بوراده ناظم حضرتلری ایکی قسم اولان خلقی جمیع خلق الله تعالینک ید قدرتنده در دیو جمع ایدوب بعده بعضیسی سعة وبعضیسی حرج صاحبلری

دیو تعریق ایلدی و سقه دخی درج میاننده صنعت
طباق واردر ...

ونزولهم وطلوعهم
فعلی درك وعلی درج

ونزولهم ده واو ابتدائیه در نزولهم مبتدادر نزول
جسمك طرف اعلادن اسفله نقلی و حرکتنه دینور
وطلوعهم نزولهم اوزرینه عطف اولنور طلوع جسمك
اسفلدن اعلایه صعود و عروجنه دینور و جمع ضمیرلری
بیت سابقده اولان خلقه راجعدر و ضمیرلرك میملری
تکمیل وزن ایچون اشباع ضمه ایله قرائت اولنملیدر
فعلی درك مبتدانك خبریدر فعلی ده فا نزولهم ده مقدر
اولان امانك جوابیدر دیدیلر اگرچه تفریغ ایچوندر
دینلسه دخلت مکة فالمدینة بین الدخول محولی ده
اولان فا گبی خوش اولوردی ایدی بعض نسخه ده ایکی
یرده علی یرینه الی واقع اولمشدر درك فتحه لریله
درکه نك جمعیدر قعرك اقصاسنه دینور بعضیلر اسم
جنسدر نزولهم کلمه سنه مطابقت ایچون جمع دینلمش
دیدی وعلی درج علی درك اوزرینه عطف اولنور

درج فتحه لریله درجه نك جمعیدر مرتبه مرتفعه یه دینور
بو بیتدن صوفیه حضراتی اهل نارك منازلنه درکات
واصحاب جنتك مراتبنه درجات اطلاق ایلدیلر معنای
بیت مخلوقاتك نزوللری وطلوعلری بعضیسنك
درکات ناره اوزره یاخود ناره بعضیسنك درجات
جنان اوزره یاخود درجات جنانه در دائما کار الهی
کیمین رفع وکیمینی خفض ایتمکدر زیرا مخلوقاتك بعضیسی
الرافع اسمنك مظهری وبعضیسی الخافض اسمنك
مظهری واقع اولمشدر درك ناره نزول ایدنك
بریسی رئیس المنافقین عبد الله بن ابی بن سلول
گبی که رسول اکرم صلی الله علیه وسلم برگون مسجد شریفده
اصحاب کرین رضوان الله علیهم اجمعین ایله اوتورر ایکن
بر نقده یعنی قعر زمینه بر جسم ثقیلك وقوعی صوتنی
استماع ایلدیلر رسول اکرم صلی الله علیه وسلم اتدرون ماهذا
بیوردقلرنده اصحاب کرام الله ورسوله اعلم دیدیلر
رسول اکرم دخی هذا صوت حجر کان علی شفیر جهنم
فسقط فیها منذ سبعین سنة یهوی والان وصل
الی قعرها بیوردی مکر اول دمده تا سی القلب اولان
خبیث مسغورك عمری یتمشنه بالغ واصل اولوب قعر ناره

نازل اولمش ایدی معلوم بیوریلا که بو اشارات نبویه
نه عجبیدر که مسفوردن حجر ایله تعبیر بیوروب ثم قست
قلوبکم من بعد ذلک فهی کالحجارة او اشد قسوة نص کریمی
مصداقنجه قلبلنک قسوتنه اشارت بیوردی فسقط منذ
سبعین سنة قول شریفیله عمرینک یتمشه بالغ اولدیغنه
وطوغدیغی کوندن یتمشه وارنجه ناره تدلیسی موجب اولان
نعاقده ترقی اوزره اولدیغنه اشارت بیوردی
وایشیدیلمک شاننده اولمیان امر معنوی که قعر ناره
سقوطنی استماعدر آنی ایشیدوب خبر ویردی والان وصل
الی قعرها قول شریفیله ان المنافقین فی الدرک الاسفل
فی النار نص کریمی اوزره هنوز درک ناره یعنی قعر ناره
وصولنه اشارت بیوردیلر صلی الله تعالی علیه وسلم کذا ذکره
استادنا العلامة الشیخ ابراهیم الحلبی مد الله تعالی ظله فی شرح
منظومته فی السیر بو بیتده صنایع بدیعیه دن نزول وطلوع
درک ودرج میانلرنده طباق واقع اولمشدر درکه درک
ایله درج لفظلرنده جناس لاحق واردر ونزوله درکه
ناظر وطلوعه درجه ناظر اولوب لف ونشر مرتب واردر

ومعایشهم وعواقبهم
لیست فی المثنی علی عوج

ومعا

13

ومعایشهم ده واو عاطفه در معایشهم مبتدادر معایش
معیشة کلمه سنک جمعیدر کچینجک نسنه یه دینور طعام وشراب
ولباس وبونلرک امثالی کبی ومعایش همزه ایله قرائت
اولنمق شاذدر وبعضیلر همزه ایله قرائتی لحن در زیرا بونک
یاسی نفس کلمه دندر صحائف وعائشه کبی دکلدر دیمش
وعواقبهم معایشهم اوزرینه معطوفدر وضمیرلری خلقه
راجعدر عواقب عاقبة کلمه سنک جمعیدر آخر کار معناسنه
عاقبت امر دیرلر هر شینک صوکنه سعادت وشقاوت
کبی لیست تجوزا افعال ناقصه دن فعلدر تحقیقه کوره
ادات سلبدر فی المثنی ده تعریف مضاف الیه دن
عوضدر تقدیری فی مشیها در مشی یورمک معناسنه
مصدردر علی عوج محذوف اولان متعلقیله لیست
فعلنک خبریدر وبو جمله محلا مرفوع مبتدانک خبریدر بعده
مبتدا مع خبره بیت سابقده اولان نزولهم قولنه عطف اولنور
عوج کسر عین مهمله ایله اکریلک واقتلق معناسنه در
وبوراده مراد ضد الاستقامه در پس خفی اولمیه که ناظم قدس
سره معایش وعواقبی استعارة مکنیه طریقی اوزره انسانه
تشبیه ایدوب مشبه بهک لازمی اولان مشیی مشبهه
بر سبیل استعارة تخییلیه اثبات ایلدی بیتلرنده وجه شبه

وجا یغ بودرکه انسان علی وجه الاستقامه والسلامه یوروديکی
کبی معایش وعواقب دخی شیئاً فشیئاً وقت بوقت من غیر
عوج کونا کون یوریر کلور معنای بیت مخلوقاتک دنیاده
معیشتلری یعنی مطعم وملبسلری وبونلرک امثالی
حاللری وآخرتده آخر وعاقبت کارلری یعنی سعادت
وشقاوتلری اولان احوال واوصاف کندولره مشیٔ ووصولنده
عوج وانحراف اوزره دکلدر بلکه استقامت اوزره درکه
بونلر مقدرات الٰهیه اولمغین اوقات وساعاتنده
کندولره توجه ووصول بولور ناظم حضرتلرینک بو بیتدن
وبیت سابقدن مرادی عبدک خوف ورجا میاننده
اولوب قضاء الٰهیه یه تسلیم ورضا وتوکل طلبنده
اولمسنه تنبیه در

حِکَمٌ نُسِجَتْ بیدٍ حَکَمَتْ
ثم انتسجت بالمنتسج

حکم مبتدای محذوفک خبریدر وتنوین تعظیم ایچوندر
تقدیری هی حکمٌ عظیمةٌ دیمکدر ومبتدای محذوف اولان
هی کلمه سی سعه وحرج ونزول وطلوع ومعایش وعواقب
مذکوراته راجعدر حکم کسر حاء مهمله وفتح کاف ایله حکمة

کلم

کلمه سنک جمعیدر حکمة تعلم وقرآن وعدل ونبوت وحقه
موافق اولان کلام وحکم معنالرینه کلدوکی قاموسده مسطوردر
وحکمة الحکمه عن کذادن مأخوذدر آنی شوندن منع ایتدی
دیمکدر زیرا حکمت صاحبنی نقایصدن منع ایدر بیضاوی
حضرتلرین حکمت عرف حکماده استکمال النفس الانسانية
باقتباس النظريات وكسب الملكة التامة والمداومة
على الافعال الفاضلة بقدر الطاقة البشرية در دیمش
بیضاوینک ذکر ایتدوکی تعریف حکم الٰهیه شامل
اولمدیغیچون سید شریف قدس سره دیمشکه حکمت
اشیایه کماهی علمدر واول علم ایله کما ینبغی عملدر
بوراده حکمدن مراد مقدرات الٰهیه در نسجت ضم
نون ایله فعل ماضی مجهولدر محلاً مرفوع حکمک صفتیدر
نسج طوقومق معناسنه نسج الثوب دینور قچن ثوبی
طوقوسه دیاخود اورسه بید نسجت کلمه سنه
متعلقدر ید قدرت تصرف معناسنه در بو معنا سبق
ایتدی ایدی حکمت فتحه لریله فعل ماضیدر قضت
معناسنه در محلاً مجروردر یدک صفتیدر یاخود محلاً مرفوع
حکمک صفتیدر ثم تراخی رتبی ایچون نسجدن انتساجک
رتبه سنک تأخرینی افاده ایدر معلومک علتندن تأخری

کبی انتسجت تحتنده اولان ضمیر حکمه راجعدر نسج
مذکورک افتعالندن ماضی مثلا وعدر بالمنتسج ده
با انتسجت کلمه سنه متعلقدر منتسج اسم فاعلدر مؤتلف
معناسنه ومنتسج دن مراد الله تعالینک عالمی خلقیدر که
قضا وقدر آثاری ودل ایله هر بری منتسج ومؤتلف اولمشلردر
خفی اولمیه که ناظم قدس سره استعاره مکنیه طریقی اوزره
مخلوقاتک حکم الهیه ایله من جهة الارتفاع والانخفاض
اختلاط وائتلافلرینی وآندن منفعل ومتأثر اولملرینی
نسج اولنان خیوطه تشبیه ایدوب بر سبیل استعاره
تخییلیه مشبه بهک ملایمی اولان نسجی مشبه اولان
حکمه اثبات ایلدی ومشبه به اولان نسج وخیوطک
ملایمی اولان ید لفظی ترشیح اولور معنای بیت
اول سعد ونحس ونزول وطلوع ومعایش وعواقب
واستقامت وعوج مذکورات حکم عظیمه ومقدرات
فخیمه درکه اشیاء مذکوره نک جمیعسی اوزرینه
متصرفه اولان ید قدرتیله نسج اولندی وتقدیر وترتیب
قیلندی صکره منتسج ومؤتلف اولان مخلوقات
اولدی یعنی سموات وارضینی وارسنده اولان
مخلوقاتی ازلده تقدیر ایلدیکی حکم عظیمه مقدرات

جسیمه

جسیمه سی اوزره بلکم دبیش ایجاد ایدوب اول مقدرات
ازلیه بو مخلوقات ایله منتسج وممتزج اولدی بونلر دخی تار
وپود ک ائتلاف وانتساجی کبی مقدرات ازلیه مقتضیاتیله
بر رتبه ممتزج ومنتسج اولدیلر که ازلده ید قدرتک
نسج ایلدیکی حکمدن بیرون اولوب اصلا وقطعا کار
اخره قادر اولمدیلر وازلده منتسج اولدقلری ترتیبدن
خروج ایتمدیلر بو بیتده صنایع بدیعیه دن حکم ایله حکمت
ارasında جناس محرف واردر ونسجت ایله انتسجت
میاننده ائتلاف واردر ونسجت ایله انتسج بیتنده
ازدواج واردر

فاذا اقتصدت ثم انعرجت
فبمقتصد وبمنعرج

فاذا ده فا عاطفه در اذا ظرف زمان مستقبلدر اقتصدت
باب افتعالدن ماضی مؤنثدر ایکی امرک اراسنه
توسط ایلمکه اقتصاد دینور ثم انعراجک اقتصاددن
رتبه سی دون اولوب انعراجک کثرت وفضلنی
انبا ایدر حرف عطفدر انعرجت انفعال بابندن صیغه

ماضیدر انعراج استقامتک ضدیدر اکری اولمق
معناسنه‌در بو اقتصدت وانعرجت کلمه‌لرنده ضمیر مستترلر
بیت سابقده اولان حکمه راجعدر فبمقتصد فاذالک
هو ابیدر و باسی مصاحبت یاخود مع معناسنه اولوب
مقدر کائن کلمه‌سنه متعلقدر و باقرینه سیله بو کائن
کلمه‌سی مبتدای محذوفک خبریدر تقدیری فاقتصادها
کائن مع مقتصد دیمک اولور مقتصد باب افتعالدن
اسم فاعلدر و منعرج فبمقتصد اوزرینه معطوفدر
پس فبمقتصد مقول اولان کلام بونده مقولدر
معنای بیت شول زمانده که اول حکم عظیمهٔ ربانیه
و مقدرات فخیمهٔ الهیه اقتصادو و اعتدال ایلدی
صکره منعرج و منحرف اولدی پس اول حکم عظیمهٔ
الهیه‌نک اقتصادو و انعراجی مقتصد و منعرج اولان
مخلوق ایله بیله اولیجیدر یعنی مقتصد و منعرج اولانلر
حکم ازلیه‌یه شرنوی لعنت ایتمیوب خیر و شرک جمله‌سنک
قضا و قدره اولدوغنه ایمان کتورلر بو بیتده صنایع
بدیعیه‌دن لف و نشر مرتب واردر که اقتصدت کلمه‌سی
مقتصد وانعرجت کلمه‌سی منعرج کلمه‌سنه ناظردر و اقتصاد

وانعراج

وانعراج میاننده طبباق واردر

شهدت لعجا شبها حجج
قامت بالامر علی الحجج

شهدت باب رابعدن صیغهٔ ماضیدر شهادت
فقهاقتنده حاسم و قاطع اولان خبره دیرلر لعجا شبهانک
لامی شهدت کلمه‌سنه متعلقدر و ضمیری حکم سابقه‌یه
راجعدر عجائب عجیبه‌نک جمعیدر که ناظره تعجب ویرن
شیئه دینور حجج لفظا مرفوع شهدت کلمه‌سنک فاعلیدر
حجج ضم حاء مهمله و فتح جیم ایله حجه‌نک جمعیدر برهان
و دلیل معناسنه ناظم حضرتلری استعارهٔ مکنیه طریقی اوزره
حججی شهوده تشبیه ایدوب مشبه بهک ملایمی اولان
شهادتی بر سبیل استعارهٔ تخییلیه مشبهه اثبات
ایلدی یاخود حججک وضوح دلالتی زیاده اولدیغندن
شاهده تشبیه ایدوب بعده بر سبیل استعارهٔ تبعیه
شاهددن شهدت کلمه‌سنی مشتق قیلدی قامت
غلبه ایتدی دیمکدر و نسخه‌لرک بعضیسنده قافت
واقع اولمشدر تفوق ایلدی دیمکدر و تحتنده اولان
ضمیر حججه عائددر بالامر قامت کلمه‌سنه متعلق اولوب

مفعولی اولور والف لام مضاف الیهدن عوضدر
امر حق دیمکدر امرک اوچ معناسی واردر بری شان
و وصف حال معناسنه و بری نهینک مقابلی امر قولیدر
و بری ایجادی اولان و ازلیدن اعتم اولان کن امریدر
علی الحجج علی قامت کلمه سنه متعلقدر و بوراده مضاف
محذوف اولوب تقدیری علی اهل الحجج دیمک اولور
و اهل حججدن مراد معتزله در وجه تسمیه بودر که الله تعالی
قبایحی تقدیر ایلمدی عبد تقدیر و ایجاد ایلدی دیو
حجج و ادله سرد ایتدکلرینه بناءً اهل حجج و اهل کلام
دیدیلر یاخود حجج کسر حا ایله اولوب حجه نک جمعی اولور
مثلا دمنه گبی و حجه کسر حا ایله شهور قمریه دن بر شهر
معظمک اسمیدر و بوراده مراد ذکر الجزء و ارادة الکل
طریقی اوزره سنه کامله در و بو معنایه گوره دخی بوراده
مضاف محذوف اولوب تقدیری علی اهل السنین
دیمک اولور و اهل سنیندن مراد حکما و منجمیندر که بونلر
اکثر افعال و احوالی شهور و اعوامدن و رخا و شدتی
و نحس و سعدی نجوم افلاکیه نک تأثیرندن بیلوب
اعتقاد ایدرلر بونلرک مباحثی و اهل سنت طرفندن
ردّی طلب اولنورسه کتب کلامیه یه مراجعت اولنه

معنا

معنای بیت اول حکم عظیمه و مقدرات جسیمه
مذکوره نک عجائبنه حجج و ادله عقلیه و نقلیه شهادت
ایلدی اولکه حجج که امر حق ایله اهل اعتزالک حجج
و ادله سی اوزرینه غالبه اولدی یاخود اهل سنین
اولان حکما و منجمینه غالبه اولدی دیمکدر بو بیتده
ایکی حجج آراسنده رد العجز علی الصدر واردر و ایکنجیسی
ضم ایله اوقوندیغنه گوره جناس محرّف واردر
و شهادت و حجج و قامت و امر میاننده مراعات
النظیر واردر

ورضی بقضاء الله حجی
فعلی مرکوزته فعج

ورضی ده اولان واو عاطفه در و رضی تقدیراً مرفوع
مبتدادر رضی باب رابعدن مصدردر خشنود اولمق
معناسنه بقضاء الله اولان با رضی کلمه سنه
متعلقدر و قضاء اسم جلاله مضافدر قضا لغتده تقدیر
و حکم معناسنه در قاموسده مدّ و قصر ایله گلمش لکن
بوراده مد ایله مقرردر امام سیوطی قدس الله
روحه اتمام الدرایه ده بیورر که قضا و قدر ازلده
مقدر اولان نسنه عبددن واقع اولمغه دینور شرح

موافقدر قضا لا یزال در علی ما جری علیه الشیا یه متعلقه
اولان ارادهٔ ازلیه یه دینور و قدر تخصیص و تقدیر معین
اوزره ایجاد ایتمکه دینور دیمش لکن بو تعریفلر اشاعره یه
کوره در اما ماتریدیه قتنده قضا الله تعالی دن محکم در و قدر
تقدیر و تفصیل معناسنه در کذا فی التلویح و معتزله قضا و
قدری عبادک افعال اختیاریه لرنده یوقدر دیو انکار
ایلدیلر و اسم جلالک معناسی کتب مشروحه نک
اوائلنده مطلب اولنه جقدر تقدیراً مرفوع مبتدانک
خبریدر جیمک کسری حاء مهمله ایله عقل معناسنه بو معنایه
کوره رضا عقلک عینی اولور رجل عدل کبی اما فتح
حا ایله لایق و خلیق معناسنه در بو کا کوره حذف مضاف
کوره دیلوب تقدیری ثمره جی یا خود مقتضی جی دیمک
اولور فعل مذکوره حرف زائده در علی متوجع کلمه سنه
متعلقدر و جار و مجرور محلا منصوب عج فعلنک مفعولیدر
مذکوره مرکز اولان ضمیر رضی کلمه سنه عائددر مذکوره مرکز
معناسنه دائره نک وسطنه دینورکه مرکز الدائره و قطب
الدائره دخی دینور فعج حرف فا شرط محذوفک جوابیدر عج
ضم عین مهمله ایله باب اولدن امردر عاج یعوج دن مأخوذدر
عجت البعیر دینور معناسی دوه نک باشنی زمامی ایله بریانه

میل

میل ایتدیردم دیمکدر خفی اولمیه که ناظم قدس سره حضرتلری
بر سبیل استعارهٔ تمثیلیه رضایی دائره یه تشبیه ایدوب
و رضانک مرتبهٔ عالیه سنی دائره نک مرکزینه تشبیه ایلیوب
علی طریق الترشیح هر اطرافدن میل ایتمک معناسنه اولان عوجی
اثبات ایلدی معنای بیت الله تعالی نک قضاسنه هر عبد
مؤمنه کوره رضا ثمره و مقتضای عقلدر یا خود مبالغه
عین عقلدر یا خود الله تعالی نک قضاسنه رضا هر عبد
مؤمنه واجب و سزادر که هر جهاتدن مرتبهٔ عالیه سی
اولان رضا دائره سنک قطب و مرکزی اوزرینه کندوکی
دوندر و اول رضایه متوجه اولوب بعید اولمه که رسول
اکرم صلی الله علیه وسلم من سعادة ابن آدم استخارته
الله و رضاه بما قضی الله و من شقاوته ترک و استخارته
و سخطه بما قضی الله حدیث شریفی امام
سیوطی قدس سره اتمام الدرایه سنده امام ترمذی
حضرتلرندن مروی اولارق تسطیر بیورمشلر بو بیتده
محسنات بدیعیه دن رضا و قضا بیننده مراعات
النظیر واردر

وإذا انفتحت أبواب هدى
فاعجل لخزائنها ولج

واذا م واو ابتدائیه در اذا نک معناسی سبق ایتدی
انفتحت فتح فعلنک مطاوعیدر اچلدی دیمکدر ابواب
انفتحت کلمه سنک فاعلیدر ابواب بابک جمعیدر تمیو
مدخل معناسنه هدی ابوابک مضاف الیهیدر وبو
جمله شرطیه در هدی تعنی فرسنده مصدر در دلالت
معناسنه هدایتک تفصیلنی طلب ایدن بیضاوی وفخر
رازینک فاتحه شریفه لری تفسیرلرینه مراجعت ایده
فاعجل شرطک جوابیدر اعجل باب رابعدن اولوب
عجله کلمه سندن امردر شتاب وسرعت ایله دیمکدر
لخزائنها اولان لام متوجها یاخود قاصداً کبی
کلمه لره متعلقدر خزائن فتح خاء معجمه ایله خزینه نک جمعیدر
خزینه اموال واشیایی حفظ وحراست ایدن محله
دینور بعض نسخه لرده لخزانتها واقع اولمشدر خزانه
کسر خاء معجمه ایله بودخی خزینه نک جمعیدر کمال پاشا
زاده حضرتلرینه قصعه وخزانه نک اوللرینک حرکه سندن
سؤال اولندقده نظرف بیوروب لا تکسر القصعه
ولا تفتح الخزانه دیوب جواب بیورمشلردر فالیج اعجل
اوزرینه عطف اولنور ولج کسر لام ایله ولج یلج دن امردر
داخل اول دیمکدر ناظم قدس سره حضرتلری ماهدی دن

بر سبیل استعاره مکنیه محال هدایت الهیه ومظاهر
عنایت صمدانیه اولان قلوب اهل اللهی مراد ایدوب
وبو مشبه به اولان قلوبی دخی مشبه قلوب بیوته تشبیه
ایلدی وبیوتک وقلوبک لازمی اولان بابی یه اثبات
ایلدی وابوابدن مطالب خدانک درک هدایته مانعه
اولان موانع نفسانیه وحجبات جسمانیه یی مراد ایدوب
وبو موانعک بر طرف اولوب وانفتاح وانکشافلرن
انفتحت ایله تعبیر ایلدی وفاعجل امر ایله جد وسعی ایتمکی
مراد ایلدی داخل اول دیو امرندن مراد اول هدایتک
مقاماتی باطنیه دخولدر معنای بیت شول زمانده که
سکا ابواب هدایت مفتوح اوله اول قپولرک خزینه لرینه
متوجه وقاصد اولدیغک حالده سرعت ایله وخزینه
لرینه داخل اول دیمکدر یعنی شول زمانده که هدایت
الهیه وعنایت سبحانیه یه مظاهر اولان قلوب اهل
الله سنکا اولان ابواب موانع نفسانیه وحجبات
جسمانیه مفتوح اوله اول هدایت الهیه وعنایت
صمدانیه مظاهری اولان خزائن قلوبه اولدیغک
حالده جد وسعی ایدوب داخل اول دیمکدر وبو بیتده
انفتاح وابواب خزائن ودخول اراسنده مراعات النظیر واردر

واذا ما وليت نهايتها فاحذر اذ ذاك من العرج

واذا م واو عاطفه در بعض نسخه لرده واو يرينه فا واقع اولمشدر اذا شرط ايچوندر ما وليت فحاوكه بر شيئي حيله ايله طلب ايتمكه ديرلر نهايتها لفظا منصوب ما وليت ڭ مفعوليدر وضميري هدي كلمه سنه راجعدر شيئك غايتنه دينور فاحذر ده فا شرطك جوابيدر حذردن ماخوذ امردر احتراز ايتدي ديمكدر يعني حذر ايتدي ديرلر زمان ماضي ايچون موضوع ظرفدر ذاك اسم اشارتدر من العرج ده من احذر كلمه سنه متعلقدر عرج فتحه لريله استقامتك ضديدر كژلك وايكرلك دخي مستعاردر معناي بيت دخي قچن سن اول هدانك نهايت وغايتيني طلب ايده سن پس سن اول زمانده كژلكدن وعدم استقامتدن احتراز ايله حتى اول هدانك نهايت مراتبي اولان فنا في الفنادن صكره بقا بالبقايه ارو جمال حقيقي مشاهده سنه رسيده اوله سن خفي اولميه كه هدانك نهايتندن مراد اخص خواص اولان اهل اللهك مرتبه سيدر كه فنا في الفنادن صكره بقا بالبقادر بو كا مرتبه

المقربين

المقربين ديرلر اما هدايتك بدايتي عوام ناس ايچوندر

لتكون من السباق اذا ما جئت الى تلك الفرج

لتكون ده اولان لام بيت سابقده اولان احذر امرينه متعلق اولوب بيت سابقه تعليل واقع اولمشدر تكون افعال ناقصه دن فعل مخاطبدر من السباق ده من تكون فعلنه متعلقدر سباق ضم سين مهمله وباء موحده نك تشديد ايله سابق كلمه سنك جمعيدر سبق ايدجي ديمكدر اذا ما م اذا ظرفدر ما زائده در جئت كلمه اتيت معناسنه فعل مخاطبدر الى جئت كلمه سنه متعلقدر تلك مؤنث ايچون موضوع اسم اشارتدر بونده مشار اليها فرج در فرج ضم فا وفتح را ايله مكان واسع معناسنه اولان فرجه نك جمعيدر معناي بيت قچن سن اول هدانك نهايتيني طلب ايده سن پس سن اول زمانده كژلكدن وعدم استقامتدن احتراز ايله تا كه السابقون السابقون اولئك المقربون آيت جليله سي مصداقنجه سابقين زمره سندن اولاسين شول حينده كه سن امكنه فسحي ومراتب عليايه گله سن يعني سير وتماشا ايده سن معلوم

بیوریلاکه فَرَج دن مراد صوفیه حضراتنک جنة الاعمال
دیدکلری الآن اخرنده موجوده اولان جنتِ عاجله در
یاخود جنة المعرفه دیدکلری جنتِ عاجله اولوب معنای
بیت شول حینده که سن جنة الاعمال اولان جنتِ
آجله یاخود جنة المعرفه اولان جنتِ عاجله جانبنه
کلهرسن سابقین زمره سندن اولورسن دیمک اولور
و سَبَّاقدن مراد و منهم سابق بالخیرات ایتِ جلیله سی
مصداقنجه خیرات و طاعاته سعی و سبق ایدنلر و علم و معرفت
طریقینه کیدنلر اولوب معنای بیت خیرات و طاعاته سعی
و سبق ایدیجی و علم و معرفت یولنه کیدیجیلردن اولاسن
شول حینده که سن امکنهٔ قُدسی و مراتبِ عُلیایی قاصد
اولدیغک حالده کلورسن دیمک اولور بو معنا الی کلمه سی
مقدر قاصد کلمه سنه تعلق ایدیکنه کوره در بو بیتده تدبیر وار در

فهناک العیشُ و بهجة
فلمبتهج و للمنتهج

فهناک ده فا تعقیب ایچوندر هناک بیت سابقده
اولان فَرَجه اشارتدر هناک مقدم خبر در و تقدیمی
تخصیص و حصر ایچوندر و هناک نک تفصیلی کتب
نحویه دن طلب اولنه العیش مؤخر مبتدا در عیش فتح
عين

عین مهمله ایله حیات معناسنه در و بهجة العیش
اوزرینه عطف اولنور و ضمیر متصل عیشه راجعدر بهجة
حُسن کبی کوزللکه دینور فلمبتهج ده اولان فا فصیحه در
و لامی مقدر حاصل کلمه سنه متعلقدر و حاصل مبتدا در
و جار مع المجرور خبریدر مبتهج اسم فاعلدر سرور ده
اولیجی معناسنه مأخذی سرور معناسنه اولان ابتهاجدر
و للمنتهج فلمبتهج اوزرینه عطف اولنور بو ایکیسنده
اولان تنوینلر تعظیم ایچون اولمق انسبدر و منتهج اسم
فاعلدر سلوک ایدیجی معناسنه مأخذی نهجت الطریق در
نهجن سلوک ایتمه و نهج و منهاج طریق واضحه دینور
بوراده مبتهج دن مراد راه حقه سلوک ایدن ابرار
و اخیار و منتهج دن مراد مرتبهٔ قرب رتبه رسیده
اولان ارباب علوم و اسرار در معنای بیت در عقب
اول جنان آجله ده یاخود جنان عاجله ده اولان حیات
ابدی نک بهجت و حُسنی اولان مشاهدهٔ جمال
حقیقی وار در پس بونلر راه حقه سلوک ایدن ابرار
و اخیار و مرتبهٔ قرب رتبه رسیده اولان ارباب علوم
و اسرار ایچون حاصلدر بو بیتده مبتهج و منتهج میاننده
جناس محرف و تصحیف وار در

فهیج الاعمال اذا ارکدت
فاذا ما هجت اذا هیج

فهیج شرط محذوفک جوابیدر تقدیری اذا کان فی الجنان
الحیات الابدیة لمبتهج والمبتهج جزاء بما کانوا یعملون
فهیج الاعمال دیمک اولور هیج کسر ها و سکون جیم ایله
هاج یهیج هیجا و هیاجا و هیجانا دن ماخوذ امردر
تحریک ایله دیمک هاج فلان الشیء دینور قچن شیئی
تحریک ایلسه و هاج الغبار دینور توز قالقسه پس هاج
لازم و متعدی استعمال اولنمشدر الاعمال لفظی منصوب
هیج فعلنک مفعولیدر ارکدت اولکی بابدر رکددر مصدری
رکوددر سکونه دینور و ساکن اولان صویه ماء راکد
دیرلر دیورلر ارکدت انقطعت معناسنه استعمال اولنمشدر
هجت هیجدن فعل مخاطبدر اذا تنوین ایله حین
اذا کان کذلک معناسی ویروب تنوین مضاف الیه دن
عوض طوتارلر تهیج تاء مثناة فوقیه نک فتحی و جیمک
کسری ایله هیجان دن ماخوذ فعلدر تحتنده مستتر ها
علی اعماله عائددر و اذا ما هجت شرطنک جزاسی واقع
اولمشدر معنای بیت وقتا که امکنه فسحا و مراتب علیاده
یعنی جنان آجله و عاجلهده اولان حیات ابدی دائر

حیات

حیات ابدینک بهجت و حسنی اولان مشاهده
جمال حقیقی راه حقده سلوک ایدن اخیار و قرب رتبه
واصل اولان اصحاب اسرار ایچون حاصل اولدیسه
ای طالب هدایت و ای راغب عنایت اعمال
و طاعاتی تحریک ایله شول حینده که اول اعمال
منقطعه و ساکنه اوله و فترته زمانده که سن اول اعمال
راکده کبی تحریک ایدهسن اول اعمال سنک جد
و سعیکدن دیریلوب متحرک اولور خفی اولمیه که
اعمال بر سبیل استعاره مکنیه تهییج تخییلی ایله
توز قوپاران فرسه تشبیه اولنوب معنای بیت
دیمک اولور که ای طالب الهی و ای راغب
اسرار نامتناهی سن اول راه حقده سلوک ایدن
اخیار و قرب حضرته واصل اولان اصحاب اسرار
کبی مانند اسب گرد انگیز اولان اعماله سوار
اولوب رکودی حینده مضمار سلوکده تحریک ایله
قچن رکودی حینده تحریک ایلرسک سنک سعی
همتنک ایله متحرک اولور حاصلی متحرک اولدقده
سنی مراتب علیا و مقاصد قصوایه واصل ایدر دیمک
اولور بو بیتده صنایع بدیعیهدن هیج و هجت و تهیج

میاننده جناس اشتقاق واردر

ومعاصی اللّه سماجتها
تنزدان لذی الخلق السمیج

ومعاصی اللّه اولان واو ابتدائیه در معاصی تقدیرا
مرفوع مبتدادر واسم جلاله مضافدر معاصی معصیه
نك جمعیدر طاعتك ضدیدر سماجتها لفظا مرفوع
مبتدای ثانیدر وضمیری معاصی یه عائددر سماجت
قباحت معناسنه در تنزدان مبتدای ثانینك خبریدر
مبتدای ثانی مع خبره جمله مبتدای اولك خبریدر
یاخود تنزدان مبتدای اولك خبری اولوب سماجتها
معاصیدن بدل اشتمال اوله تنزدان باب افتعالدن
فعل مضارع مؤنث در اصلنده تفتعل وزننده تنزتین
ایدی یانك ماقبلی مفتوح اولدیغندن الفه قلب اولندی
وتاء افتعالك ماقبلی زای اولسه داله قلب ویاء
الفه قلب اولنوب تنزدان اولور دیورلر معناسی
تزتین دیمك اولور دیونك تحتنده مستتر فاعلی سماجته
راجعدر لذی لام حرف جر ذی صاحب معناسنه در
الخلق لذی نك مضاف الیهیدر خلق ضم خاء معجمه وضم لام

ایله طبیعت وسجیه معناسنه در بعض نسخه لرده لدی
الخلق واقع اولمشدر لدی دال مهمله ایله ذی وزنی
اوزره عند معناسنه در وخلق فتح خاء معجمه وسکون لام
ایله مبنی للمفعول در مخلوق معناسنه سمیج فتح سین وکسر
میم ایله صفت مشبهه در قبیح معناسنه معنای بیت وحق
اللّه تعالی یه عصیانلر واول عصیانلرك قباحتی قبیح
وبد خوی صاحبنه زینت ویرر یاخود خلقك قبیحی
قتنده متزین ومستحسن اولور حاصلی ان العبد کلما
اذنب ذنبا حصل فی قلبه نکتة سوداء فاذا تاب واستغفر
صقل قلبه وان عاد زادت حتی یسود قلبه حدیث
شریفی مصداقنجه بر کمسه بر معصیتی ایشلسه وتوبه واستغفاری
ارداف ایتمسه انك قلبنده بر نکته سودا پیدا و هویدا
اولوب قلبنی احاطه ایدر پس قلبك سیاه اولدیغنه
دلیل وعلامت اولدر که آنك صاحبنه عصیانی زینتلو
ومستحسن کلور

ولطاعته وضاحتها
انوار صباح منبلج

ولطاعته واو عاطفه در لطاعته ظرف مستقر اولوب
مقدم خبردر وضمیری لفظة اللّه عائددر طاعه ضد المعصیه در

اوامر الهیه‌یه انقیاد و نواهی سندن اجتنابه دینور
وصباحتها لطاعته اوزرینه عطف اولنمشدر و ضمیری
طاعته راجعدر صباحة صفت مشبه سنده صبیح دیرلر
حسن الوجه معناسنه انوار صباح مؤخر مبتدادر صباح
لفظنه مضافدر انوار نورک جمعیدر مقوله کیفیدندر گندی
ظاهر غیریسی مظهر اولان شیئه دینور صباح ضدّ
المسادر بوراده مراد فجردر منبلج صباحک صفتیدر منبلج
باب انفعالدن اسم فاعلدر انبلج الصبح دینور صباح
آغردی دیمکدر معنای بیت اول جناب حقک طاعتی
ایچوندر اول طاعتک حسن و بهجتی ایچون منبلج اولان
صباحک انواری واردر یعنی جناب حضرت حقه اولان
عبادتک نورلری و اول عبادتک حسن معنویسی شعشعه
پاش عالم اولان انوار صباح گبیدر که انوار صباح ظلام
محسوسی محو و زائل ایلدیکی گبی انوار عبادت دخی ظلام
معنوی‌یی گیدرر حتی دیدیلر که عالم دنیاده نور مؤمن
مشاهده اولنمدیغی نور صباحدن زیاده گورنیور ایدی
اما آخرتده مؤمنلرک نورلری عملری مقداری یمین
و یسارلرنده مشاهده اولنه گلیدر بو بیتده صباحت
ایله صباح میاننده شبه اشتقاق واردر و صباحت

وصباح

وصباح وابتلاج آراسنده مراعات النظیر واردر

مَنْ یَخْطُبُ حُورَ الخُلْدِ بِهَا
یَظْفَرْ بِالحُورِ وبِالغَنَجِ

من شرطیه در یخطب من ایله جزم اولنمشدر یخطب
اولکی بابدن صیغهٔ مضارعدر خطب الیه بنته دینور
اول کمسه کندو یه فلانک قیزینی زوجه لکه طلب
ایتدی دیمکدر و بونک مأخذی خطب و خطبه و خطیبیدر
حور الخلد لفظا منصوب یخطب فعلنک مفعولیدر
الخلدیه مضافدر حور ضم حاء مهمله ایله اهل جنتک
نساسیدر مفردنده حوراء دینلور مصدرنده فتح حاء ایله
حور دینلور و حور چشمک سیاهنه دینور نساء جنته
حور دینلدیکنه وجه بودر که چشم آهو گبی چشملری غایت
سیاه اولوب بیاضی غایت بیاضدر بعضیلر حسن
و بهجتده نهایت بیاضی بیاض اولوب و شعشعه‌لی اولان
چشمه دینور دیمشدر خلد ضم خاء معجمه و سکون لام ایله جنات
عالیاتک بریسنک آدیدر گندیده دائما مستمرا قالندیغی
ایچون خلد دینلمشدر بعض نسخه‌لرده خلد یرینه عین
واقع اولمشدر عین عیناءنک جمعیدر بیوک گوزلو

معناسنه در بو نسخه يه كوره حورك عينه اضافتى
موصوفك صفته اضافتى قبيلندن اولور سهادت
باسببيت ايچوندر وضميرى طاعتنه عائددر نظفر شرطك
جوابيدر نظفر باب رابعدن مضارعدر على و با و نفسه
تعديه ايدر ماخذى فتحتين ايله ظفردر مطلوبه فائز
اولمغه دينور بالحور جر بانظفر فعلنه تعلق ايدر و حرف
تعريف عهد ايچوندر تكرارى عند اهل المعانى تلذذ و تحفظ
ايچوندر و بالغنج بالحور اوزرينه عطف اولنور و تعريفى
مضاف اليهدن عوضدر تقديرى و بغنج الحور ديمكدر
غنج فتحتين ايله ناز و شيوه و دلال معناسنه در معناى
بيت مشغول كمه كه اول عبادت سببيله جناب بارىدن
حور جنانى طلب ايليه اول حور جنانه و انلرك ناز شيوه سنه
ظفر ياب اولور بو بيتده محسنات بديعيه دن حور ايله
غنج اراسنده مراعات النظير واردر

فكن المرضى لها بتقوى
ترضاه غدا و تكون نجى

فكن جزا اولان فا شرط محذوفك جوابيدر كن كان يكون دن
امردر اسمى تحتنده مخفى انت در المرضى خبر منصوبيدر
بعضيله محذوف اولان الكفو نك صفتيدر الكفو المرضى

ديمكدر

ديمكدر ديمش مرضى اسم مفعولدر ماخذى رضى يرضى
دندر لهانك لامى مرضى كلمه سنه متعلقدر و ضميرى حوره
عائددر و بو ها ضميرى ضرورت وزن ايچون هاسى
بدلى ايراد اولنمشدر بتقى جر اولان باسببيه اولوب
كن اوزرينه متعلقدر تقى ضم تا مثناة فوقيه ايله تقوى
معناسنه در تقوى لغتده زياده حفظ ايتمكه دينور اما اصطلاح
شرعده معاصيدن اجتناب ايتمكه ديرلر تقى كلمه سنك
اصلى وقى اولوب واوى تايه قلب اولنمشدر ترضاه نك
ضميرى تقى لفظنه راجعدر جمله ترضاه صفتيدر ترضاه
رضادن ماخوذ مضارع مخاطبدر غدا ترضاه نك ظرفيدر
غد يارين معناسنه در بوراده مراد روز قيامتدر اصلى
غدو ايدى بلا عوض واوى حذف اولنمشدر دم كبى كه اصلى
دمو ايدى و تكون ترضاه اوزرينه عطف اولنمشدر تكون
فعل مخاطبدر اسمى تحتنده مستتر انت در نجى تكون نك
محلا منصوب خبريدر نجى فعيل وزنى اوزره نجا ينجو
نجاة دن ماخوذدر اصلى نجيو ايدى واو متطرفه يايه
قلب و يا ادغام اولنوب نجى اولدى ضرورت
وزن ايچون يانك حركه سنى حذف ولغت ربيعه
اوزره وقف حالنده منصوبى مرفوع صورتنده قيلدى

زیرا انکوننك خبری قیلدیغینه کوره قاعدهٔ نحویه نجیا
استتر ایدی بونك امثالی اشعار بلغاده چوق واقع
اولمشدر معنای بیت امر بویله اولدیسه تقوی یعنی
معاصیدن اجتناب سببیله سن اول حوره راضی
اولدیغی کفو و زوج اول اویله تقوی که آندن قیامت
کونندہ سن رضادار اولورسن و سن اول تقوی
سببیله عذابدن نجات بولیجی اولورسن حاصلی دنیاده
مهر ~~حوراں~~ زوجه اقچه در لکن آخرتده مهر حوران
صلاح و تقوی دعرفاندر بو بیتده صنایع بدیعیه دن
کن ایله تکون و مرضی ایله ترضاه میاننده جناس اشتقاق
واردر

واتل القران بقلب ذی
حزن وبصوت فیه شجی

واتل ده واو عاطفه در اتل تلاوتدن تلاوة دن ماخوذ امردر
اوقو و قرآن لغتده متفرقی جمع وضمه دینور و عرف لغتده
مجموعک اسمیدر و بعض قرآنه دینلدوکی تسمیة الجزء
باسم الکل قبیلندن مجاز مرسلدر اما قرآن اصطلاح شرعده
رسول اکرم و نبی محترم صلی الله تعالی علیه وسلم اوزرینه
نازل اولان کلامدر که مصاحفده مکتوب و کندیدن

نقل

نقل متواتر ایله بلاشبهة منقولدر و بونك تفصیلنی طلب
ایدن کتب اصوله مراجعت ایلسون بقلب ده با مصاحبت
یاخود استعانت ایچون اولوب اتل امرینه متعلقدر
قلب یورك معناسنه در اصطلاحده قلب لطیفهٔ ربانیه
درکه بو کا صدرك طرف یسارنده مودع اولان صنوبری
الشکل قلب جسمانینك تعلقی واردر و بو لطیفهٔ ربانیه
صوفیه حضراتی حقیقة الانسان دیرلر و حکما نفس ناطقه
دیرلر و روح بو لطیفهٔ ربانیه نك باطنیدر و نفس حیوانیه
مرکبیدر و مدرك و عالم و مخاطب و مطالب و معاتب
اولان دخی اول لطیفهٔ ربانیه در و قلب عقل معناسنه ده
کلور لمن کان له قلب آیت جلیله سنده اولدیغی کبی
و بعضیلر قلب روح کبی حقیقتی معلوم دکلدر دیمش ذی
صاحب معناسنه در حزن فتحه لر ایله باب رابعدن سرورك
ضدیدر هم و غم معناسنه و رقت قلب و انکسار
معناسنه ده کلور بعض نسخده حرق واقع اولمشدر
حرق ضم و فتح ایله حرقه نك جمعیدر حرارت معناسنه
و بصوت بقلب اوزرینه معطوفدر صوت آواز معناسنه در
فیه شجی جمله سی صوتك صفتیدر فیه موخر شجی یه متعلقدر
و ضمیری صوته عائددر شجی فتح شین و کسر جیم و فتح یا ایله اصلی

عَلَيمٌ بابندن حَزِنَ معناسنه فعل ماضیدر بوراده ضرورت
وزن ایچون یانک فتحه سنی حذف ایدوب کسرهٔ
شدیده ایله قراءت اولنملیدر بعضیلر فعیل وزنی
اوزره غَنِیٌّ کبی مُشَدَّدْ اولوب ضرورتِ وزن
ایچون تخفیف اولندی حزین معناسنه در دیمش بعضیلری
اصلی فَرِحَ وزنی اولوب قاعدهٔ تصریفیه اجرا سندن
صکره شیخ قالوب بعده ناظم حضرتلری ردیفا اوزره وقف
ایلدی دیمش معنای بیت ای طالب یزدان دان
راغبِ عرفان سن قرآنِ جلیل الشان وعظیم البرهانی
حُزن ورِقّت وانکسار صاحبی اولان قلب ایله یاخود
حرقت صاحبی اولان قلب ایله قراءت وتلاوت
اَیلَه ودخی بر صورت ایله قراءت وتلاوت ایله که اول
صوتده حُزن اولدی یاخود حزن ویریجیدر بو بیتده
تلاوت وقران وصوت وحزن میاننده مراعات
النظیر واردر

وصلاةُ اللَّيلِ مَثْناً فَتُهَا
فَاذْهَبْ فِيهَا بِالفَهْمِ وِجِي

وصلاةُ الليلِ ده واو عاطفه در صلاة مبتدادر الليل یه
مضافدر صلاة لغتده دعا معناسنه در وعرفِ شرعده دعا

ملاحظه

بو راده مناسبه حدیث شریف
واردر منه

24

ملاحظه سیله افعال مخصوصه وارکان معلومه یه دیرلر بعض
نسخه ده صلاة یرینه قیام دوشمشدر مثنا فتهها مبتدانک
خبریدر وضمیری اُتْلُ امرندن مستفاد اولان تلاوته عائددر
اِعْدِلُوا هو اقرب للتقوی آیتِ جلیله سنده هو ضمیری
اعدلوادن مستفاد اولان عدله عائد اولدیغی کبی
مثناه بُعْد معناسنه در اما بوراده منازل ومراحل معناسنه
استعمال اولنمشدر فاذهب ده فا فصیحه در اذهب
باب ثالثدن امردر گیت دیمکدر فاعلی تحتنده مستتر
انت در فیها ده فی اذهب امرینه متعلقدر وضمیر
لیله عائددر بعضیلر تلاوته عائددر دیمش بالفهم ده
با مصاحبت ایچوندر بو دخی اذهب امرینه متعلقدر
فهم بلمک وانکلمق معناسنه در بعضیلر فهم فتح وسکون
ها ایله کلدیکی کبی فتح ها ایله ده کلمشدر دیوب افصحینه
ذاهب اولمشدر وجی اذهب اوزرینه عطف اولنور
وجی سکون یا ایله اصلی همزه ایله جاء یجیء دن امر
ایدی ضرورت وزن ایچون همزه سی یایه تبدیل اولنمشدر
معنای بیت دخی صلاةِ لیل اوقل تلاوتک مثاقه
ومنازلیدر امر بو یله اولدیسه سن اول تلاوتده
یاخود اول لیلده گیت وگل یعنی اول صلاتده

تلاوت ایلدیکن آیتک معانیسی تدبّر و فهم
ایچون تکرار و تردّد ایله یعنی کیدر کلور کبی تردّد
ایله دیمکدر بعضیلری مافتنها ده کاف تشبیه مقدّر
در دیوب بیته شویله معنا ویررلر که من اهل الکتاب
امّة یتلون آیات الله آناء اللیل وهم یسجدون
آیت جلیله سی مصداقنجه صلات لیل تلاوتک مسافه سی
کبیدر یعنی کیجه نک نمازنده اوزن اورادی به
تلاوت اولنور کویا تلاوتده مسافه و بعد کبی در
امر بویله اولدیسه اول تلاوتده مسافه یه کیدن کلن
کبی سنده معانیسنی فهم و تأمّل ایله کیت و کل یعنی
تکرار ایله بو بیتده استعاره دن غیری مراعات
النظیر واردر

وتأمّلها و معانیها
تأتت الفردوس و تفرج

وتأمّلهاده واو عاطفه در تأمّل باب تفعّلدن فعل
امردر فاعلی تحتنده انت در و ضمیری کرچه صلات
لیله عائددر لکن ذکر محل اراده حال طریقی اوزره
صلات لیلده تلاوت اولنان آیاته راجعدر و امرک
مفعولیدر تأمّل بر شیئی مرّة بعد اخری تفکّر وانده

اعمال نظر اتمکه دینور و معانیها نصب ایله ضمیر مفعوله
معطوفدر و بونک ضمیری دخی صلاتده تلاوت اولنان
آیاته عائددر معانی معنی نک جمعیدر معنا ده تصرف
معنی طلب ایدن فوائد ضیائیه نک اولنده و حاشیه
لرنده نظر انده تأتت حرمله آتی یأتی دن مضارع نفی طبدر
و امرک جوابیدر الفردوس امرک مفعولیدر فردوس
جنتک اعلاسیدر و سقفی عرش الرحمن در و جنتک انهاری
بوندن جریان ایدر حتی امام سیوطی قدس سره حضرتلری
اتمام الدرایه ده صحیح بخاریدن نقل بیوردیغی حدیث
شریف دخی بونی تأیید ایدر که رسول اکرم صلی الله
علیه وسلم سلوا الفردوس فانه اعلی الجنة وفوقه عرش
الرحمن ومنه تفجّر انهار الجنة بیورمشلر و تنفرج تأتت
اوزرینه عطف اولنور تنفرج باب انفعالدن مضارع
نفی طبدر غمّ و همدن رها یاب اولاسن دیمکدر زیرا
افراج انفراج معناسنه کلدیکی قاموسده مسطوردر بویله
اولنجه بعض شراحک عدم وجدانه امعان بیورلمیه
معنای بیت دخی صلات لیلده تلاوت اولنان آیات
جلیله یی تأمّل و معانی جمیله سنی تفکّر ایله که فردوس
مستطابه کله سن یعنی داخل اولاسن و غمّ و همدن رها یاب

اولاشن بو بیتده صنایع بدیعه‌دن تأمل د معانی میانه‌ده
مراعات النظیر واردر

واشرب تسنیم مفجرها
لا ممتزجا وممتزج

واشرب ده واو عاطفه در تأملها کوزرینه عطف
اولنور اشرب شرب یشرب دن امردر تسنیم
نصب ایله امرک مفعولیدر دخی مفجرها یه مضافدر
وبو اضافت موصوفک صفتنه اضافتی
قبیلندندر تسنیم مزاجه من تسنیم آیت جلیله سنده
یازدیلر که جنتده بر عینک آدیدر واهل تفسیر بوراده
حذف مضاف کوزر ذوب من ماء تسنیم تقدیر
ایتمشلردر بو تقدیر جه بوراده دخی کوزدلمک
لازمدر بوندن بویله شرب من ایله استعمالی شایع
اولوب ضرورت وزن ایچون ترک اولنمغله آنده دخی
تقدیره کوزتمک لازمدر وتسنیمه برقاچ درلو وجه
تسنیمه یازمشلر بری جنتده تسنیم دیدکلری عینک مکانی
مرتفع اولدیغندن تسنیم دینلمشدر وبری آنک شرابی
جنتده اولان سایر شرابدن عالی وارفع اولدیغندن
تسنیم دینلمشدر مفجر باب تفعیلدن اسم مفعولدر

آقیدلمش

آقیدلمش معناسنه فجرت الماء دینور صویی آقیتدم
دیمکدر افجرتیه معناسنه ومفجرها ده اولان ها ضمیری فردوسه
عائددر لا ممتزجا من ماء تسنیم دن حالدر لا غیر معناسنه در
ممتزج باب افتعالدن اسم فاعلدر پس غیر ممتزجک
معناسی بر شیئ ایله قارشمامش صافی خالص دیمکدر
وممتزج با اشرب امرینه متعلقدر بو دخی باب
افتعالدن اسم فاعلدر بر شیئ ایله قارشمش غیر صافی
وغیر خالص معناسنه در معنای بیت دخی جنة الفردوسک
آقیدلمش صوینیدن نوش ایله اول صو بر شیئ ایله قارشمامش
صافی اولدیغی حالده ودخی کافور ایله قارشمش ایچ
دیمکدر یعنی مقربین واخیار کبی صافی وخالصندن
نوش ایله وابرار کبی کافور ایله قارشمشندن ایچ
دیمکدر بو بیته بو معنادن دیگر بر معنا دخی ویرلمک
ممکندر ای طالب خدا وای راغب معراج دلقا
سن صلاتده تلاوت اولنان قرآن جلیلک
معانی سنی تأمل ایدوب فردوس حقایق
وجنات دقائقنه ایروب عموم نفسانیه والواثه دن
رها یاب اولوب فردوس حقایق قرآنیه وجنات
دقایق مرقانیه ایچنده اجرا اولنمش تسنیم معانی

واسراری مقربین واخیارک اعراب ولغات وعبارات
وکنایاتدن صافی اولدیغی حالده نوش ایلدکلری
کبی سن دخی نوش ایله وکاصیجه تسنیم معانی واسرار
قرآنیه یی ابرار ومتقیلرک اعراب ولغاتی وعبارات
وکنایات ایله ممتزج اولدیغی حالده نوش ایلدکلری
کبی سن دخی نوش ایله حاصلی باطن وظاهردن
آگاه صاحب حال اولوب یالکز قیل وقالده قالمه دن
حذر ایله دیمکدر بو بیتده صنایع محسنات بدیعیه دن
شرب وتسنیم ومغز میاننده مراعات النظیر واردر
ولا ممتزج ایله ممتزج ارسنده طباق واردر

مدح العقل الآتیه هدی
وعوی متول عنه هج

مدح ماضی مجهولدر مدح فتح میم وسکون دال ایله
ثنا معناسنه در العقل مدح نک مفعول ما لم یسم فاعله
سیدر عقل فتح عین وسکون قاف ایله باب ثانیدن
منع ایتمک وفهم ایتمک معناسنه مصدردر عقل فهم ایتمک
سبب اولوب انسانی قبایحدن منع ایتدیکی ایچون
عقل لغتده عقال بعیردن اخذ اونمشدر پس عقل دخی انسانی

راه

راه ناصوابه کیتمدن وقبایحی ارتکاب ایتمدن مانع
اولدیغی ایچون عقل دنیلمشدر دیمش عقلک معنی
وتعیینک تفصیلنی طلب ایدن شرح مواقف واخیاره
معلومه نظر ایده الآتیه اولان الف لام الذی معناسنه در
وآتی ضمیری مضافدر واضافت لفظیه اولدیغی
جهتدن الف لامدن منفصل حکمنده قیلنوب ضمیر ایله
بر کلمه ده جمعی بر سبیل تجوزدر وبو ضمیر دخی مذکور
یاخود مامتر تاویلی ایله ابیات سابقه نک برنده
ذکر اولنان طاعته عائددر وآتی اتی یاتی اتیانا
دن اسم فاعلدر کلیجی معناسنه در پس الآتیه نک
تقدیری الذی اتاه دیمک اولوب العقل نک
صفتی اولور هدی مصدر مبنی للفاعل یاخود مبنی
للمفعولدر اولوب آتی نک فاعلی اولان عقلدن
یاخود طاعته راجع اولان مفعول ضمیرندن حالدر
وهدی هدایت ودلالت معناسنه در وهوی تقدیرا
مرفوع مبتدادر هوی نفسک فقره مقارن اولدیغی
حالده اشتها ایلدیکی نسنه لره میل ومحبت ایتمنه
دنیور متول هوی کلمه سنک صفتیدر تفصیلری
هوی نک مضاف الیهی دردیمش پس هوی موصوف

اولدقده تنوین ایله اوقونمق کرکدر و مضاف اولدیغی
تقدیرجه تنوینسز اوقونمق کرکدر مُتَوَلِّی ضم میم و فتح
تا و تشدید لام ایله اسم فاعلدر مأخذی تَوَلّی عَنْه در
معناسی آندن اعراض ایلدی و یوز چویردی دیمکدر
عنه ده اولان ضمیر آتیه‌ده اولان ضمیر کبی مذکور
اعتباریله طاعته راجعدر تُهِیجُ تَهَیَّجَ دن فعل
ماضی مجهولدر نائب فاعلی هوی در و تهیج جمله‌سی
مبتدانک خبریدر معنای بیت ذکر اولنان طاعتی
کتوریجی و اشلیجی اولان عقل هوایی ایچدن یاخود
هادی یاخود مهدی اولدیغی حالده مدح اولندی
دادل ذکر اولنان طاعتدن متولی و معرض اولان
هوا یاخود متولی اولان یعنی اعراض ایدیجی اولان
کمسنه‌نک هواسی تهجو و مذمت اولندی دیمکدر
مثنوی شریفده حضرت مولانا قدس سره بیورر که
بدن انسان مملکت عظیمه اولمغله پادشاه مقامنده
اولان روح انسانیک وزیری و معینی و مدبری
و مبشری عقلدر و اول پادشاه مملکت بدن اولان
روح انسانیک عدو و دشمنی اولان نفسک دخی وزیری
و معینی و مبشری هوادر که بونلر عالم انفس

و آفاقده

و آفاقده اولان موسی ایله فرعون و هارون ایله هامان
کبی ضدلردر بو بیتده صنایع بدیعیه‌دن مدح ایله تهجی
و عقل ایله هوی اراسنده طباق واردر

و کتاب الله ریاضته
لعقول الخلق مندرج

و کتاب جمله‌ده واو عاطفه در کتاب مبتدادر و لفظه الله
مضافدر و بونک اضافتی مضافک تعظیمی ایچوندر کتاب
لغتده مکتوبک اسمیدر مکره عرف شرعده معنا حقده مکتوب
اولان کتاب اللهدر اوزرینه غلبه ایتدیکی ایلدیل عرف عربیته
کتاب سیبویه‌یه غلبه ایتدیکی کبی ریاضته مبتدانک ثانیدر
یاخود کتابدن بدل اشتمال طریقی اوزره بدلدر و ضمیری
کتابه عائددر ریاضت کسر را ایله اولکی بابدن مصدردر
راض المهر دینور بر تندر حرون طایی ذلیل و منقاد
ایدوب بینمک دیوردمک اوکترته و مشایخ قتنده اولان
ریاضت دخی بوندن النمشدر نفسک رضا دادم
اولدیغی نسنه ایله نفسه مجاهده ایتدرلدیکی سببدن ریاضت
نفس دینلمشدر شیخ اکبر قدس سره حضرتلری فتوحاتده
ریاضت نفسی ذلیل ایدوب عبودیت ایله انجام ایتمکدر
بس ریاضت بزم عندیمزده نفس برتر فاجرک قدم

نهاد اولدیغی ارض کبی اولمسیدر دیو بیوردیلر و ریاضتك
کتاب اللهه اسنادی مجاز عقلی اولور زیرا حقیقة رائض
دموذب الله تعالی ورسولی وخلیفه سیدر همان ریاضته
سبب احکام وادله اولدیغی اعتبارایله کتاب اللهه اسناد
اولنمشدر لعقول الخلق مؤخر مندرج کلمه سنه متعلقدر
و مندرج مبتدای ثانینك خبریدر مبتدای ثانی
مع خبره مبتدای اولك خبریدر مندرج باب انفعالدن
اسم فاعلدر اندراج کچمك و کیرمك معنالرینه
کلور ماخذی درج درج الرجل دنیور یوریدی وانك
یولنه کچدی دیمکدر معنای بیت دخی الله تعالینك کتاب
عالیشانی یعنی قرآن جلیل البرهانی داخل کتابك
ریاضتی خلقك عقللرینه کچیجی و کیریجیدر یعنی الله
تعالی کتاب کریم وقرآن عظیمنده امر ونهی ووعد
ووعید ومواعظ وضرب امثال ایله اولان تعلیم
وتادیبی خلقك عقوللرینه کچیجی و کیریجیدر و بونلر خلقك
عقوللرینه کچمسی ادرج سنه ایله حاصلدر یعنی خلقك عقوللری
بونلری قبول ایتمکدر و بری نفسك لذائذ وحظوظندن
کچمکدر خفی بیورلمیه که ناظم قدس سره خلقك عقوللرینی
تعلیم وتادیبه احتیاجده برسبیل استعارهٔ مکنیه تشبیه و

حردن

حردن اولان دابه یه تشبیه و مشبه بهك ~~ملایمی اولان~~
ذکرینی طی ایدوب مشبه بهك ملایمی اولان ریاضتله
اکتفا ایلدی بو بیتده محسنات بدیعیه دن مراعات
النظیر واردر

وخیار الخلق هداتهم
وسواهم من همج الهمج

وخیار واو عاطفه در خیار مبتدادر الخلق یه مضافدر
خیار کسر خاء معجمه ایله کتیش وزنی اوزره اولان خیرك
جمعیدر خیر ایو و صاحب کرم و فاضل معنالرینه در
بعض نسخه ده الخلق یرینه الناس واقع اولمشدر هداتهم
مبتدانك خبریدر هداة ضم ها ایله هادینك جمعیدر
قاضی وقضاة کبی هم ضمیری خیاره عائددر و تکمیل
وزن ایچون میمی اشباع ضمه ایله اوقونملیدر وسواهم
خیار الخلق اوزرینه عطف اولنور سواهم کسر سین
مهمله الی وزنی اوزره غیر معناسنه در ضمیری خیاره عائددر
اما خلقه عائددر دینلمز جنس مخلوق ایله تأویل ایدوب
تکلفه دوشملر و ضمیرك بورام مضاف الیهه رجوعی سیرجمله
جائز دکلدر من همج الهمج مضاف ومضاف الیه سواهم
مبتداسنك خبریدر همج فتحتین ایله همجه نك جمعیدر

ثمر وثمره كبی حیوانانك بورننه قونان بر جنس كوچك
ضعیف سككدر صاحب نهایه دیمشكه هاهج ذباب صغیردركه
غنم وحمیرك وجبهلرینه اوشر بعضیلر سوریسككدر
دیمش بو تقدیرجه ناظم حضرتلری ادانی ناسی بوكا تشبیه
ایلدی ودخی بونك تكراری انجق تأكید ایچون در حتی استعماله
تأكید ایله همج هامج دیرلر معنای بیت دخی مخلوقك
ایولری وخیرلولری راه قویم وطریق مستقیم ومطلوب
حقیقیه قدیم جانبنه هدایت ودلالت ایدیجیلری علمای
عاملین ومشایخ كاملین دروبونلرك غیرسی همج
هامجیدر یعنی همج سائر مخلوقه نسبتله نه مرتبه ادنی ایسه
خیر الناس رجلان عالم ومتعلم وسائر الناس همج
لاخیر فیهم حدیث شریفی مصداقنجه غیر متعلم وعالم
بی عمل دخی عالم ربانی وعالم عامل ومتعلم كامل اولان
هادی ومرشدلره نسبتله همج منزله سنده در پس عوام
هوام دخی بونلره نسبتله همج كبی مرتبه سنده اولور
بو بیتده محسنات بدیعیه دن ایكی مصراع میاننده تقابل واردر

عوام هوام اولان
اضافت مشبهك مشبه بهه
اضافتی قبیلندندر زیرا
عربیده اصلی العوام
كالهوام در
مع

واذا كنت المقدام فلا
تجزع فی الحرب من الرهج

واذا كنت لرده واو عاطفه در كنت ده اولان تا خطاب

كن لفظینك اسمیدر المقدام نصب ایله كنت نك خبریدر
والف لامی ادعاء عهد ایچوندر یاخود كاملیت افاده ایتمك
استغراقه حمل اولنه خاتم الجواد كبی مقدام كسر میم ایله صیغ
مبالغه دن كثیر الاقدام اولان شجیع معناسنه در مهدی ومعطی
كبی كه كثیر الهدیه وكثیر العطا معناسنه در تجزع اذا كنت
شرطینك جوابیدر فلا تجزع باب رابعدن جزع دن نهی حاضردر
اضطراب ایتمه صبر ایت دیمكدر بعض نسخه ده فلا تجزع
یرینه فلا تنكلوی واقع اولمشدر یانك وجودی ضرورت وزن
ایچوندر دیو ایكنجی بابدن فعل مضارعك نهی حاضری
اولور لاتنكلوی على احد دن مأخوذدر بر كمسنه یه میل
ایتمه دیمكدر پس بو رادن فلاتنكلوی اعراض قبیل جانب
آخره میل ایلمه دیمكدر فی الحرب ده فی فلا تجزع كلمه سنه
متعلقدر حرب قتال وجنك معناسنه در من الرهج ده
من اجلیه در بو رادن حذف كوزدیلوب تقدیری من اجل
الرهج دیمك اولور رهج فتح راء مهمله وفتح ها ایله وسكون
ها ایله لغتده غبار وقتام معناسنه معلوم بیورلیا كه
حربدن مراد یا حرب صوریدر یاخود حرب معنویدر
حرب صوریی كفار بدكردار ایله حرب وقتال وجنك
وجدالدر اما حرب معنوی نفس وشیطان ایله مجادله ومحاربه در

وبو ایکی معنایی ارادهیه شاهد حدیث شریفده وارد اولمشدر
رسول اکرم صلی الله علیه وسلم بیورر لا تزال طائفة
من امتی یقاتلون علی الحق ظاهرین الی یوم القیمة
بناءً علی ذلک علمانک حدیثک بعضیلری طائفه دن
کفار لئام ایله مقاتله ایدن عسکر اسلام مراددر دیدیلر
پس بونلرک محاربه و مقاتله لری صوریه اولور و بعضیلری
امر معروف و نهی منکر ایدن علمای عاملین و نفس و شیطان
ایله جهاد ایدن زهاد کاملیندر که آنلر طاعت الهیه ایله
قائم و حدود صمدانیه یی اجرا ایدیجی دائم درلر پس بونلرک
محاربه لری معنویه اولور بونلره کوره معنای بیت دیمک اولور که
قچن سن کفار لئام ایله محاربه صوریه سنده کثیر الاقدام
اولاسن صقین اول حربده کفارک تکثرلرندن اذا و جفا ایتدکلرندن
جزع ایتمه یعنی روکردان اولوب منهزم اولمه یاخود قچن
سن امر معروف و نهی منکر محاربه معنویه سنده کثیر الاقدام
اولاسن صقین اذا ایتدکلرندن ظهور ایدن غبار کدورتدن یعنی
امره عدم امتثال و نهی دن عدم اجتنابلرندن جزع
ایتمه و جادلهم بالتی هی احسن آیت جلیله سی مصداقنجه
خصلت حسنه ایله امر معروف نهی منکر ایده قیلوب اذا
و جفالرینه تحمل ایله یاخود نفس و شیطانک محاربه معنویه سنده

یعنی

یعنی کونا کون وسوسه و خواطر ایله اذا و جفالرنده طاعات
حقه کثیر الاقدام اولاسن صقین اناره ایلدکلری غبار خواطردن
و اقتحام وسوسه دن جزع ایتمه یعنی کثیر الاقدام و وفیر
الاهتمام اولوب کوشش ایلدیکک عبادات خدا و طاعات
کبریادن رو تافته اولمه پس وسوسه سندن بری بودرکه
اکر خلقت اصلیه کده سعید ایسک علم
و عملک ترکی سکا ضرر ویرمز شقی ایسک فائده ویرمز
دیو وسوسه ویرلر پس عاقله واجب و لازمدرکه بو وسوسه یی
دفع و منع ایدوب بر مقتضای عبودیت مأمورات
الهیه یه امتثال و جمیع مناهیدن اجتناب ایله رقیت ایدوب
انا عبد من عبیده و مقهور تحت امره و نهیه دیه خفی
اولمیه که اصحاب کرام رسول الله علیه الصلاة والسلامک
عبادتنده مشقته تحملرین مشاهده قیلوب یا رسول الله
جناب حضرت منبع مغفرتک سنک ماضی و مستقبل
کناهکی عفو و مغفرت ایلدی سکا کرم مالانهایه و احسان
بی غایه ایتمشیکن نفس نفیسکی بو رتبه مشاقدن اراحه
و بو مرتبه تعبی جلب دعالیکدن ازاله دار ارادهمیورسکز
اولمازیمی دیدکلرنده افلا اکون عبدا شکورا بیورمشلردر
صلی الله تعالی علیه وسلم بو بیتده صنایع بدیعه دن مقدام

وحرب میاننده مراعات النظیر واردر

واذا ابصرت منار هدى
فاظهر فرداً فوق الثبج

واذا ده واو عاطفه در ابصرت فعل ماضی مخاطبدر کوز
وقلب ایله کورمک معناسنه اولان ابصاردن مأخوذدر
منار هدى مضاف ومضاف الیه ابصرتک مفعولیدر
منار فتح میم ایله اصلی مَفْعَل وزنی اوزره مَنْوَر ایدی
واوی الفه قلب اولندی منار شول مکانه دینور آنده
نور اوله ویوللر کنارنده براى اهتدا وضع اولنان
علامتک اسمیدر سالک آنی رؤیت ایتدکده طریق
مستقیمه استدلال ایدوب کیدر بعضیلر معناى ثانی یه
کوره منار مناره نک جمعیدر دیمش هدى ده اولان
تنوین تعظیم ایچوندر فاظهر شرطک جوابیدر اظهر
باب ثالثدن اولوب ظهوردن مأخوذ امردر استیلا
ایله یاخود عالی وغالب اول دیمکدر اولکنه کوره با ایله
استعمال اولنوب فاظهر به دینور ایکنجی یه کوره علی ایله
استعمال اولنوب فاظهر علیه دینور اما بوراده تمامی
ترک اولنوب ضرورت وزن ایچون استعماله رعایت

اولنمامشدر

اولنمامشدر فرداً فاظهرک امرک فاعلندن حالدر فرد یالکز
معناسنه فوق الثبج فاظهر کلمه سنک ظرفیدر فوق
تحته مقابلدر الثبج ثاء مثلثه نک وباء موحده نک فتحی
ایله هر شینک وسطنه دینور بوراده مراد مرتبهٔ استوا
ورتبهٔ اعتدالدن مستعاردر معنای بیت علمده وعملده
سعی وکوشش قیلوب راه حقدن ظهور ایدن اذالره
صبر وتحمل قیلدقدنصکره شول زمانده سن راه هدایتک
نورینک محل ومکانی اولان اهل اللهی کوره سن یاخود
راه هدایتک علامتلرینی کوره سن پس سن یالکز اولدیغک
حالده خیر الامور اوسطها حدیث شریفی مصداقنجه اول
هدایتک وسطی بالاسنده عالی وظاهر اول یعنی راه
قویم وطریق مستقیمده افراط وتفریطدن عاری وتشبیه
وتعطیلدن بری اولوب عقائدده واخلاقده واحوال
وافعالده واقوالده وسط طریق وراه اعتدال اوزره
رفتار ایله مثلا اعتقادک لیس کمثله شئ وهو السمیع
العلیم آیت جلیله سی مصداقنجه تشبیه ایله تنزیه میاننی
طوتمق ومذهب جبر ایله قدر میاننده کتمک وجود وسخاده
بخل ایله تبذیر اراسنده یورمک کبی بیضاوی حضرتلری
انوار التنزیلده دیدیکه جابر رضی الله عنه دن روایت

قیلنور که جابر رضی الله عنه بیورر بر کون سرور کائنات
علیه افضل الصلوات بزم آرامزده اوتورر ایدی
بر اوغلان کلوب یا رسول الله والده‌م سندن بر کیمجک
کوملک استر دیدی حضرتک یاننده بر زاد بولنمامغله
بر ساعتدن بر ساعته دک صبر ایت صکره ده کن بنزه
کل دیو بیوردی اوغلان دخی والده‌سنه کیدوب سویلدی
والده‌سی وار حضرت رسول اللهه سویله والده‌م ارتکده
اولان درعی استر اوغلان کلوب حضرت رسول اکرم
صلی الله علیه وسلمه بو سوزی سویلینجه حضرت سرور انبیا
و رسول کبریا علیه افضل التحایا دخی بلا توقف خانهٔ
سعادتنه کیدوب ارقه‌سنده اولان قمیصنی اخراج
ایدوب اوغلانه ویروب خانهٔ سعادتلرنده عریان
اوتوردی نماز وقتی اولنجه حضرت بلال اذان ویردی
اصحاب کرام ذوی الاحترام حضرت سلطانک نمازه
چیقمسنه مترقب و منتظر اولدیلر عریانلق سببندن نمازه
چیقمدی جناب حضرت خدا جل و علا بو آیتی انزال
ایدوب بیوردی ولا تجعل یدک مغلولة الی عنقک
جمیع النی بو ینکه بغلنمش قیلمه ولا تبسطها کل البسط
واتی دوکلی اچیق ایله اچمه بو ایکی جمله تمثیلدر بخیلی

دنجلک

36

وشحیحک بخلنی و مبذرک اسرافنی و بونلردن نهی
واقتصاد ایله امردر و بونلرک مابینی کرمدر یعنی بخلک
صفتیله متصف اولمه و عنوان اسراف ایله منعوت اولمه
فتقعد ملوما زیرا الله تعالی قتنده و خلق یاننده اسراف
و تبذیر و سوء تدبیر سببیله ملامت اولنمش اولورسن
محسورا درمانده و محتاج که اصلا بر زادک اولمیه
و دخی اقتصاد در ولا تجهر بصلوتک ولا تخافت
بها وابتغ بین ذلک سبیلا آیت جلیله‌سی مصداقنجه
صیت و صدا و تکلم و اداده جهر ایله اخفا آراسنی
التزام ایتمک مستحبدر ابن سیرین حضرتلرندن روایت
اولنور که بو آیت جلیله نزولندن صکره فخر عالم صلی الله
علیه وسلم ابو بکر رضی الله عنهه واردی باقدیکه قرآن
جلیلی اخفا ایله تلاوت ایدر صکره عمر رضی الله
عنهه تشریف بیوروب کوردیکه جهر ایله قرائت
ایدر بعده ابو بکر رضی الله عنهه نیچون اخفا ایله
اوقورسن دیو بیوردقده حضرت ابی بکر عالم السر
والخفایا اولان حضرت خدایم مناجاتی و ندامی
اسمع دردیو جواب ویردی و عمر رضی الله عنهه نیچون
جهر قوی ایله تلاوت ایدرسن دیو بیوردقده شیطانی

طردٖ و خواب غفلتده اولنلری ایقاظ ایدرسوم دیدی
حضرت رسول اکرم صلی الله علیه وسلم ابو بکر حضرتلرینه
ارفع صوتک قلیلًا و حضرت عمره اخفض صوتک کلام
معجز نظامنده اقتصاد ایله تنبیه بیورروب واقصد فی
مشیک واغضض من صوتک ان انکر الاصوات لصوت
الحمیر نص کریمنه اشارت بیوردیلر شیخ اکبر قدس
سره حضرتلری التدبیرات الالهیة فی المملکة الانسانیة
نام کتاب مستطابنده بیوررکه بر کون رسول اکرم صلی الله
علیه وسلمک ایکی قولاغنک بری منقطع اولوب بری
قرغه بکلدی رسول اکرم صلی الله علیه وسلم دخی
عدالت ایچون حافیًا یوردیلر بنه بو کتابده بیوررکه
عدالت جمیع اشیاده ساریه در پس سن عدل وعدالتی
نفسکه واهلکه واصحابکه وعبیدکه وکلامکه وافعالکه ظاهرا
وباطنا حاکم قیل انتهی

وإذا اشتاقت نفس وجدت
ألمًا بالشوق المقتلج

واو واو عاطفه در اذا شرطیه در اشتاقت ماضی
مفرد مؤنث صیغه سیدر ماخذی باب افتعالدن
شوق در شوق واشتیاق لغتده نفسک بر شیئه

چکنوب

چکنوب آرزو ایتمسنه دینور اصطلاحده قلبک بر غایبه
توجهنه دیرلر نفس اشتاقت کلمه سنک فاعلیدر تنوینی
تکثیر و تنویع ایچوندر نفس بوراده روح معناسنه در
نفسک تفصیلنی طلب ایدن علی بن سینانک نفسیه
قصیده سنک شرحلرینه نظر ایده وجدت شرطک جوابیدر
وجدت واو وجیم ودالک فتحیله ماضی مفرد مؤنث
غائبه در ضم واو ایله بولمق معناسنه اولان وجوددن
ماخوذدر وجد مطلوبه وجودًا دینور قچن مطلوبنی
بوله یاخود وجداندن ماخوذدر وجد ضالته
قچن یتوکینی بوله بوراده معنای اول شیرین اولور
ألمًا وجدت کلمه سنک مفعولیدر و تنوینی نفس
کلمه سنک تنوینی کبیدر الم وجع معناسنه در بالشوقده
با سببیت ایچون اولوب وجدت کلمه سنه متعلقدر
بعضیلری الف لامی مضاف الیه دن عوض قیلوب
تقدیری بسبب شوقها دیمکدر دیوب ضمیرینی
نفسه راجعدر دیمش المقتلج لفظا مجروردر الشوقک
صفتیدر مقتلج باب افتعالدن اسم فاعلدر شدید معناسنه
کسر لام ایله رجل علج دینور شدید معناسنه معنای بیت
قچن نفس مطلوبنه اشتیاق وزیاده میل وآرزو ایتسه

خفی اولمیه که بو تقدیرده بادر
مستفاد در ...

طرد و خواب غفلتده اولنلری ایقاظ ایدرسوم دیدی
حضرت رسول اکرم صلی الله علیه وسلم ابو بکر حضرتلرینه
ارفع صوتک قليلا وحضرت عمره اخفض صوتک کلام
معجز نظامنده اقتصاد ایله تنبیه بیوروب واقصد فی
مشیک واخفض من صوتک ان انکر الاصوات لصوت
الحمیر نص کریمنه اشارت بیوردیلر شیخ اکبر قدس
سره حضرتلری التدبیرات الالهیة فی المملکة الانسانیة
نام کتاب مستطابنده بیوررکه برکون رسول اکرم صلی الله
علیه وسلمک ایکی قولاغنک بری منقطع اولوب بری
قرغه بتلدی رسول اکرم صلی الله علیه وسلم دخی
عدالت ایچون حافیا یوردیلر بنه بو کتابده بیوررکه
عدالت جمیع اشیاده ساریه در پس سن عدل وعدالتی
نفسکده واهل واصحاب وعبید وکلام وافعالکده ظاهرا
وباطنا حاکم قیل انتهی

واذا اشتاقت نفس وجدت
الما بالشوق المعتلج

واذاده واو عاطفه در اذا شرطیه در اشتاقت ماضی
مفرد مؤنث صیغه سیدر ماخذی باب اولدن
شوق در شوق واشتیاق لغتده نفسک بر شیئه

چکنور

چکنوب آرزو ایتمسنه دینور اصطلاحده قلبک بر غائبه
توجهنه دیرلر نفس اشتاقت کلمه سنک فاعلیدر تنوینی
تکثیر وتنویع ایچوندر نفس بوراده روح معناسنه در
نفسک تفصیلنی طلب ایدن علی بن سینانک نفسیه
قصیده سنک شرحلرینه نظر ایده وجدت شرطک جوابیدر
وجدت واو وجیم ودالک فتحه لریله ماضی مفرد مؤنث
غائبه در ضم واو ایله بولمق معناسنه اولان وجوددن
مأخوذ در وجد مطلوبه وجودا دینور قچن مطلوبنی
بوله یاخود وجداندن مأخوذ در وجد ضالته
قچن یتوکینی بوله بوراده معنای اول شیرین اولور
الما وجدت کلمه سنک مفعولیدر وتنوینی نفس
کلمه سنک تنوینی کبیدر الم وجع معناسنه در بالشوقده
با سببیت ایچون اولوب وجدت کلمه سنه متعلقدر
بعضیلری الف لامنی مضاف الیه دن عوض قیلوب
تقدیری بسبب شوقها دیمکدر دیوب ضمیرینی
نفسه راجعدر دیمشلر المعتلج لفظا مجرور الشوق
صفتیدر معتلج باب افتعالدن اسم فاعلدر شدید معناسنه
کسر لام ایله رجل علج دینور شدید معناسنه معنای بیت
قچن نفس مطلوبنه اشتیاق وزیاده میل وآرزو ایتسه

خفی اولمیه که بو تقدیر بادن
مستفاددر منه

اول نفس اشتیاقِ دخی شدیدی سببیله المِ کثیر
بولور زیرا اشتیاق بر نار کبیدر که حرقت قلبه
سبب اولوب المِ ناک اولور مشتاقان جناب کبریا
وآرزوکشانِ دیدار دولق فردوسِ اعلاده اگرچه مشاهدهٔ
جمال خدادن برآن محجوب ومهجور قالسه‌لر اهل دوزخ
ناردن استغاثه ایلدکلری کبی انلر دخی جنت فردوسدن
اویله استغاثه ایدرلر حاصلی جنان فراقِ یاردن
جحیم ونار قرب وتقربده خلد وجنان ونعیم اولور
محسّنات بدیعیه‌دن اشتاقت ایله شوق میاننده
جناس اشتقاق واردر

وثنایا الحسنا ضاحکةٌ

وتمامُ الضحکِ علی الفلجِ

وثنایاده اولان واو عاطفه‌در ثنایا تقدیرا مرفوع مبتدادر
الحسنایه مضافدر الحسنا دخی موصوفِ محذوفک
صفتیدر تقدیری المرأة الحسنا دیمکدر ثنایا فتح ثاء
مثلثه ایله ثنیه‌نک جمعیدر عطایا عطیه کبی انسانک
اوکده دیشلرینه ثنیه یانینده اولانلره رباعیه دیونر
اوته اولانلره ناب دینور جمعلرینه رباعیات
وانیاب دینور حسنا احمراء وزنی اوزره احسنک

مؤنثیدر

مؤنثیدر حمرای وزن قصر ایله اوقونملیدر ضاحکةٌ
مبتدانک خبریدر ضاحکةٌ اسم فاعلدر وتمامُ ثنایا
اوزرینه معطوفدر الضحک یه مضافدر یاخود
ضاحکة‌نک ضمیرندن واو حالیه‌در تمام نقصان
ایله مضاددر کمال معناسنه علی الفلج ظرف مستقر
وجمله‌سی مبتدانک خبریدر وبعض شراح علی
بوراده تعلیل واستعانت ومصاحبت ایچون اولمق
محتملدر دیمش لکن بو احتماللره کوره بیته معنا
کونه یاقیشور تأمله محتاجدر فلج فتحه‌لر ایله باب
رابعدن مصدردر دیشلرک بری بریندن تباعدی
معناسنه‌در وبو بیله اولان دیشلره فلجا سندن عدّ
اولنور معنای بیت دخی امرأهٔ حسنانک اوک
دیشلری ضاحکه‌در حال بو که ضحک تمام وکمالی
دیشلری بری بریندن تیزک وتباعد اوزره اولمقدر
وبو حالت دیشلره نسبت ایله غایت کوزلدر
بعضیلر حسنادن مراد خیراتِ حسان وقاصرات
الطرف اولان حورانِ جنان اولمق احتمالدر دیوب
بیته شو کونه معنا ویرر که عاشقین ومشتاقینه وراه
حقده علم وعمل تحصیل ایدوب رضای شریفی ایچون

سعی وکوشش ایدن متقینه خیرات حسان اشنان
مغلجه ایله تبسم تام وضحک دل آرا ایله دهانلرک
کشاده وخندان وخنده لردن درون جنان انوار
ایله ملئان اولور بعضیلر حسنادن مراد صور حسنه
روحانی وخیرات حساندن علوم معانی وثنایادن مراد
درر عرفانی ولآلی اسرار نهانی اولوب فلج
اوزره تمام ضحکدن مراد زیاده منکشف اولوب
اصحابنک عیونه ظهور قیلمه سیدر عبارات اولور
حتی اهل تأویل لساننک اشارتلرله وفیهن قاصرات
الطرف لم یطمثهن انس قبلهم ولا جان آیت
کریمه سنده بو معنایی اراده قیلدیلر دیمش بو بیتده
محسنات بدیعیه دن مفرداتنک میاننده مراعات
النظیر واردر

و عیاب الاسرار اجتمعت
بامانتها تحت الشرج

عیاب واو عاطفه در عیاب لفظا مرفوع مبتدادر
عیاب کسر عین مهمله ویاء مثناه تحتیه ایله بر وزن
ثیاب عیبه نک جمعیدر عیبه دریدن یاپیدقلری
طغربه یه دینور وجامه دان دنیلان قابدر که درونه

بعض

بعض لطیف ثیاب قونور الاسرار لفظا مجرور
عیابک نک مضاف الیهیدر اسرار سرک جمعیدر
سر کتم اولنان نسنه یه دینور اصطلاحده سر
ادراک مشاعردن معنای باطنیدر دیو تعریف ایدرلر
بعض نسخه ده الاسرار اجتمعت یرینه السر قد اجتمعت
واقع اولمشدر بو کا کوره الف لامی استغراقیه حمله محتاجدر
زیرا مرجع اولمغه صالح اولمازتا تأمل قد تحقیق
ایچوندر اجتمعت کلمه سنک تحتنده مستتر ضمیر عیابه
عائددر اجتمعت ماضی مفرد مؤنث غائبه صیغه سیدر
بامانتها بابع معناسنه اولوب اجتمعت فعلنه متعلقدر
ضمیر اسراره عائددر بعضیلر بوراده مضاف محذوفدر
تقدیری بندوری امانتها دیمکدر دیمش امانت
طوغریلق معناسنه مصدردر خیانتک ضدیدر تحت
الشرج مضاف مضاف الیه اجتمعتک فاعلندن
حالدر تقدیری کائنة تحت الشرج دیمکدر یاخود
بامانتها یه صفتدر تقدیری بامانتها الکائنة تحت
الشرج دیمکدر تحت فوق نک ضدیدر شرج فتحه لریله
عیبه باغنه دینور معنای بیت دخی اسرار الهیه
عیبه لری امانتلری ایله بیله باغک تحتنده اولدیغی حالده

جمع اولدی یاخود معنای بیت سرّ مکتبه لری یا غمک
تحتنده اولان امانت صاحبلریله بیله تحقیق جمع
اولدی دیمکدر معلوم اولاکه بو بیتک معناسنده
شراحدن بعض محققین بویله تحقیق ایدوب بیورر که
عیابِ اسراردن مراد قلوب الاحرار خزائن الاسرار
مصداقنجه احرار اولان عارفینک قلوبیدر یاخود
کندولریدر وامانت بو اراده رجال عدلدر عدل ده عدل
عادل معناسنه اولدیغی کبی امین معناسنه در شرحدن
مراد وقایه وضبطدر پس بو ارادلره کوره معنای بیت
شویله اولور که عارفینک ~~کندولری وقایه~~ قلوبلری یاخود
اسرار الٰهی خزائنی اولان عارفینک کندولری وقایه
تحتنده اولیجق یعنی اول اسراری وقایه وکتم ایدن
امینلری ایله بیله جمع اولدیلر واندره کشف اسرار
ایلدیلر واسراری کتم ووقایه ایتمینلر ایله جمع اولمدیلر
واسراری دخی کشف ایتمدیلر سیر کاذرودنی دسیر کلامدن
متفعلدر که ابوهریره رضی الله عنه بیورر حضرت
رسول اکرم صلی الله علیه وسلمدن ایشتم طغار حق
علم ادکر ثوب ایکیسنی خلقه تعلیم ایلدم اکر اوجنی
دخی اظهار ایتسم سنی ستنک ره ایدرلر ایدی بن بو ابن

اصم

اصم ابوهریره دن روایت ایدرکه خلق بکا چوق حدیث
نقل ایدرسن دیرلر الله حقیچون اکر حضرت رسول اللهدن
ایشتدوکمک جمله سنی سویلیسم بکا اولدرنجه اشکنجه
ایدرلر ایدی عقلایه خفی اولمیه که ابوهریره رضی الله
تعالی عنه حضرت رسول اللهک مجلس وحضور عالیلرندن
برآن منفک اولمیان صاحب سرّی اولوب علم
مکنوندن اخذ ایدر ایدی بویله اولان علم مکنونک صاحبی
نه جهتدن اشکنجه ایله اولومه دستکسار اولمغه شایان
اولور جواب ویروب دیدیلر که بو علم مکنونک معناسی
بغایت غامض دنیانک عقولنه کنجیده اولمیسی دخی
مشکل وبیلدکلرندن خارج بر علم شریف اولمغله صاحبنی
تکفیر بلکه قتلنه سعی ایدرلر

والرفق یدوم لصاحبه
والخرق یصیر الی الهرج

والرفق ده واو عاطفه در الرفق مبتدادر رفق باب اولدن
عنفک مقابلیدر لطافت وملایمت معناسنه یدوم باب
اولدن صیغهٔ مضارعک مذکر غائبیدر تحتنده رفقه عائد
اولان ضمیری فاعلیدر یدوم مع فاعله محلا مرفوع مبتدانک
خبریدر مبتدا مع خبره بیت سابقده عیاب اوزرینه عطف

اولنور لصاحبه لام بیرومیه متعلقدر و ضمیر مجرور رفقه راجعدر و الخرق الرفق اوزرینه معطوفدر الخرق مبتدادر خرق ضم حاء مهمله و سکون را ایله عنف معناسنه در یصیر مبتدانک خبریدر و خرق ایله رفق میاننده محسنات دن طباق واردر الی الهرج یصیر یه متعلقدر هرج فتحه لریله باب ثانیدن فتنه و فساد و قتل معنالرینه در رانک فتحی ضرورت وزن ایچوندر اصلی سکون ایله ایدی معنای بیت دخی رفق و ملایمت صاحبی ایچون دائم اولور و عنف شدت و فساد و خصومته سبب اولور یعنی ان الله رفیق یحب الرفق و یعطی علی الرفق ما لا یعطی علی العنف حدیث شریفی مصداقنجه رفق و ملایمت بر خوش سیرت و بر لطیف طبیعتدر که حسن خبراسی و لطف واثاری صاحبنه دائم و باقی اولور و عنف بر سیرت قبیحه و بر خصلت خبیثه در که فتنه و فساده سبب و نهایتی اختلال و خصومته منقلب اولور و الحاصل ان الله یحب الرفق فی الامر کله حدیث شریفی مصداقنجه شریفی مصداقنجه عاقبت کارینک لطافت و صفا ایله استمراریني اندیشه قیلوب جمیع امورکده رفق و ملایمتله اوتکذار اول که دنیاده عقباده صفا اندر صفا بولمغله اولاجق بیمارده خفی اولمیه که بو بیت رعنا

معنا

بو معنایه کوره فوائد دنیویه و منافع و عوائد اخرویه یی حاوی و شامل اولدیه ناظم قدس سره حضرتلری بونکله قصیده سنک نهایتنه واصل اولدقده فمکره یا ایها الذین امنوا صلوا علیه و سلموا تسلیما نص شریف و امر منیفنه اقتدا ایدوب رسول اکرم و نبی محترم صلی الله تعالی علیه و سلمه صلوات شریفه ایله ابتدا قیلدی

صلوات الله علی المهدی
الهادی الناس الی النهج

صلوات لفظی مرفوع مبتدا اولوب لفظة الله مضافدر صلوات فتحات وزنی اوزره صلوة کلمه سنک جمعیدر امام قشیری رضی الله عنه حضرتلری رساله شریفه سنده بیورر که صلات الله تعالی دن نبی محترم صلی الله علیه و سلمک غیرینه رحمت نبی مکرمه تشریف و زیاده مکرمتدر ابو العالیه حضرتلری دیمشکه الله تعالی نک نبیسی اوزرینه صلاتی علی المهدی ظرف مستقر اولوب جمله سی مبتدانک خبریدر مهدی فتح میم و سکون ها ایله اسم مفعولدر اصلنده مهدوی قالدی خفی اولمیه که مهدی نک یاسی مصراع ثانی یه دوررابدر الهادی تقدیر المجرور

صلاتی ملائکه عندلرنده ثنا ایدر
و ملائکه نک صلاتی نبی نک اوزرینه
و عادر صح

المهدی نک صفتیدر هادی هدایتدن مأخوذ اسم
فاعلدر دلالت ایدیجی دیمکدر الناس نصب ایله
هادی نک مفعولیدر یاخود جرّ ایله الهادی نک مضاف
الیهیدر بو دخی معنادە هادی نک مفعولی اولور النهج
هادی یه متعلقدر نهج فتح نون وفتح ها ایله طریق مستقیم
معناسنه در سکون ها ایله ده اولور معنای بیت الله تعالی نک
صلواتی خلقی طریق مستقیم وراه قویمه دلالت ایدیجی
مهدی اولان رسول اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلرینک
اوزرینه اولسون دیمکدر بو جمله صورتده خبر لکن معناده
انشادر صورت اخبارده ایرادنک نکته سی صلواتک
رسول اکرم صلی الله علیه وسلم اوزرینه وقوعنده مبالغه
قصدی ایچوندر گویا اول صلوات هر بار ثابته ودائمه در
دیو وقوعندن خبر ویردی پس انک امتندن اولوب
اغتنام وشان عالی سنه اهتمام ایدنلره گوره نام
نامی واسم سامیسی ذکر اولندیغی کبی صلی الله تعالی علیه وسلم
دیدیکندن ماعدا صبح ومسا صد بار یا هزار بار صلواتی
ادا وروح لطیفنه اهدا ایدوب شفاعت کبرالرینی رجا ایده
ناظم قدس سره حضرتلری اذا صلیتم فعمموا حدیث شریفی
مقتضاسنجه اصحاب کرام ذوی الاحترامه صلاته شروع ایدوب بیورلر

وابی

وابی بکر فی سیرته
ولسان مقالته اللهج

وابی بکر ده واو عاطفه در ابی بکر بیت سابقده اولان
المهدی اوزرینه عطف اولنور فی سیرته مؤخر اللهج یه
متعلقدر ومضاف الیه اولان ضمیر بیت سابقده اولان
مهدی وهادی یه عائددر سیرت کسر سین ایله حمیده
وذمیمه اولان طریقته دیرلر وصفت وخلق وعادته دخی
دینور جمعنده کسر سین وفتح یا ایله سیر دیرلر ولسان ده
اولان واو لسانی سیرت اوزرینه عطف ایچوندر
لسان دخی مقالته یه مضافدر مقالته یه مضافدر مقالته
دخی مهدی یه عائد اولان ضمیره مضافدر مقاله قول
معناسنه اللهج جر ایله ابی بکرک صفتیدر لهج فتح لام
وکسر ها ایله صفت مشبهه در بر شیئه حریص ومداوم
اولمغه دینور معنای بیت دخی الله تعالی نک صلواتی ابی
بکر رضی الله عنه نک اوزرینه اولسون که هادی ومهدی
اولان رسول اکرم صلی الله علیه وسلمک سیرت وطریقتنده
وقول ومقاله حضرتینک لسانی اولوب مؤمنلره
تکلم وایصال تبلیغه حریص ومداوم ایدیلر ناظم حضرتلرینک
بو اوصاف ایله وصفلرینه سبب سائر اصحاب کرام

ذوی الاحترامدن زیاده لکنی اشعار در معلوم بیوریلاکه
امام محی السنة رحمة الله شرح السنه ده بویله بیورورکه
ابو بکر رضی الله عنهنک اسم شریفلری عبد الله ولقب
منیفلری عتیق وصدیق در پدرلری ابو قحافه عثمان در
آغوشت زمین ومکه نافه • منکش پسر ابی قحافه
ونسب سعادتلری بو ترتیب اوزره در عبد الله بن
عثمان بن عامر بن عمرو بن کعب بن سعد بن تیم بن
مره در حضرت سید بنی آدم محترم صلی الله علیه وسلم
ایله مره ده جمع اولورلر رسول اکرم صلی الله علیه وسلمدن
ایکی سنه صکره جمادی الاخره نک اخرنده اثنین کونی
هجرتک اون اوچنجی سنه سی رحلت کرم دار بقا
بیوردیلر سن شریفلری حضرت رسول اللهک سن
شریفلرینه یتیشدی نبی محترم صلی الله تعالی علیه وسلم
ایله بیله بیت سعادتنده دفن اولندی سیر کتابلرنده
روایت اولنورکه حضرت رسول اکرم صلی الله علیه وسلم
بیوردیلرکه هیچ بر کمسنه یی اسلامه دعوت ایتمدم
الا که اول امرده تردد ایلدی انجق ابو بکر که فی الحال
تصدیق ایدوب مسلمان اولدی وحضرت رسول اکرم
صلی الله علیه وسلمی جمیع حالنده تصدیق ایدرلردی

ابو بکر الصدیق دیرلر ایدی کندولری بابالری والده لری
زوجه لری اوغللری قیزلری بالجمله شرفیاب اسلام
اولدیلر بو سعادت بو ذات شریفه میسر اولمشدر وشرف
وفضیلتی احصادن بیرون وافزوندر محاسن بشریه دن
اولان علم وشجاعت وذکا وجود وسخا وتلاوت قرائت
قرانیه ده یکتا وسائر اصحاب کرامدن سنتی اعلم ودانا
وتعبیر مناماده جمله دن بی همتا ایدی فضیلتنده وارد
اولان احادیث شریفه چوقدر جمله دن بیری حب
ابی بکر وعمر ایمان وبغضهما کفر بیری انی لارجو
لامتی فی حبهم لابی بکر وعمر ما ارجو لهم فی قول لا اله الا الله
وبیری اما انک یا ابا بکر اول من یدخل الجنة من امتی
حدیث شریفلریدر حسین بن فضل دیمشکه بر کمسه
ابو بکر رضی الله عنه رسول اکرم صلی الله علیه وسلمک
صاحبی دکلدر دیسه کافر اولور زیرا ثانی اثنین اذ هما
فی الغار اذ یقول لصاحبه لا تحزن ان الله معنا
نص کریمنی انکار ایتمش اولور اما سائر اصحاب
ایچون صاحبی دکل ایدی دیو انکار ایتسه مبتدع اولور
کافر اولماز والحاصل علو شانی وسطوع برهانی تعبیره
صغمز ومراتب عالیه لرینک بیانی نطق وتقریره کلمز

و جمیع اصحاب کرامک افضلی اولدیغنه اهل السنة
والجماعة اتفاق ایتمشلردر رسول اکرم صلی الله علیه
وسلم ابوبکر الصدیق رضی الله عنه یه زیاده محبتی اولدیغی
کبی ابوبکر رضی الله عنه دخی حضرت رسول اللهه
بر رتبه محبتی وار ایدی که آنک فرقتنده محبتت اولماز
دیدیلر حتی سیر کازرونیده روایت اولنور که اذیت
کوناکون مشرکینه تحمل طاقت بشریه دن بیرون
اولمغین برقاج کون بر کوشه ده انزوا اختیار بیورمشی
ایدی اعداد اصحاب کرین اوتوز طقوز اولدقده
حضرت ابی بکر صدیق رجاسیله حضرت سلطان
انبیا پس پرده خفادن ظهور ایدوب حرم بیت
اللهه واردیلر حضرت بر کوشه ده قرار بیوروب ابوبکر
صدیق رضی الله عنه استقبال قریش جمعیتنک عینه قریب
یره آیاغ اوزره طوردی و بر خطبه بلیغه قرائت
ایدوب کفاری اسلامه دعوت ایلدی عهد اسلامده
اول قرائت اولنان خطبه اول ایدی کروه منکرده
مشرکین اهل اسلام دمین اوزرینه هجوم
ایدوب عتبه بن ربیعه یعنی حضرت ابی بکر الصدیقی اشتغی
آلوب اول ~~قدر اوردی که~~ بزو مبارک یوزلرینه نعلین

ایله

ایله اول قدر اوردی که برونلری یوزلرندن فرق
اولنماز ایدی بنی تمیم قبیله سی ایشیدوب حرمه کلوب
حضرت ابی بکری عتبه النذن الدیلر و بر کلیمه صاروب
دولتخانه سنه کتوردیلر بر کون بیهوش یاتوب آخر ده
قریب کندویه کلدکده کمال محبتندن حضرت محمدک
حالی نیجه اولدی دیو سؤال ایلدی اقاربی و متعلقاتی
اغزین طوتوب سن بو حالده سن ینه حضرت محمدی
دلکدن قومازسن دیو ملامت ایتدیلر والده سی
ام خیر طعام احضار ایدوب تکلیف تناول ایلدی
حضرت یار غار مادامکه حضرت سید الاخیاردن
خبردار اولمیم طعامه ال اوزاتمق محالدر دیمکین
ام خیر ام جمیل بنت خطاب اوینه واروب
حضرتی سؤال ایلدی ام جمیل دخی حضرت صدیق
اکبره کلوب صحت و سلامت اوزره دار ارقمده
ایدوکلرینی خبر ویرنجک حضرت رسول اللهسز
طعام تناول ایتمکه نذر ایتمشم دردیو ینه طعامه
رغبت ایتمدی ناچار کیجه یه دک صبر ایدوب عالم
ظلمانی اولدقده حضرت صدیقی ارقه لرینه آلوب ارقم
خانه سنه کوتوردیلر حضرت رسول اکرم صلی الله علیه وسلم

حضرت صدیقی در آغوش ایدوب یوزنی اوپدی و پرسش
خاطر ایدوب مواعید کریمه برله تسلیت بیوردیلر
حضرت ابی بکر رضی الله عنه خاکپای رسول اللهه یوز
سوروب والده سنه اسلام نصیب اولمق ایچون
دعای خیرلرین رجا ایلدی حضرت خواجهٔ کائنات
درگاه قاضی الحاجاته مناجات بیوروب ام خیرک
اسلامه گلمسین نیاز ایلدی اول خاتون دنده آنده حاضر
ایدی فی الحال ترک کفر و شرک ایدوب قبول طوق
اسلام ایلدی چونکه ستم و آزار کفاره تحمل و اصطبار
اولنمق دائره سندن خارج ایدی لاجرم حضرت فخر عالم
صلی الله علیه وسلم اصحاب سعادت انتساب ایله دار ارقمده
برآرام قرار اختیار بیوروب شریعت شریفه احکامینی
خفیةً رعایت بیوردیلر ان شاء الله تعالی بو قصه نک
تمامی حضرت عمر رضی الله عنهک احوالی بیان اولندقده
ذکر اولنور

وابی حفص وکرامته
فی قصة سارية الجليج

وابی حفص ابی بکر کبی بیت سابقده اولان مهدی اوزرینه
عطف اولنور وکرامته مراد عاطفه در یا خود مقحمه در

فلما

فلما ذهبوا واجتمعوا انفس کریمنده اولدیغی کبی عاطفه
اولدیغنه گوره حضرت ابی حفصک کرامتی اوزرینه دخی
الله تعالی نک صلواتی اولمق لازم گلور بو تقدیرجه
صلواته تعظیمات معناسی ویرلمک لازم گلور الله تعالی نک
تعظیملری ساریه قصه سنده ظاهر اولان کرامتی اوزرینه
اولسون دیمک اولور کرامت عزت و شرف معناسنه
اما اصطلاح کلامیده دعوای نبوته مقارن اولمدیغی
حالده بر شخصک جانبندن ظهور ایدن امر خارقه
دینور اما دعوای نبوته مقارن اولورسه معجزه اولور
و شول امر خارقکه ایمان و عمل صالحه مقارن اولمیه
اکا استدراج دینور بعض محققین معجزه و کرامتک
میاننی فرق ایدوب دیمشکه معجزه انبیایه مخصوصه در
کرامت اولیا ایچون اولور و اولیا ایچون معجزه
اولماز زیرا معجزه نک دعوایه اقترانی شرطدر
و کرامتک شرطی دعوای ترکدر زیرا اول کرامتی
ادعا ایتمز و کرامتیله بر شیئی قطع ایتمز عالم ربانی
جلال الدین دوانی علامهٔ عضدک رسالهٔ عقائدینک
شرحنده معجزه نک ییدی شرطنی تحریر ایدر بیری الله
تعالی نک فعلی اولمق و بری خارق للعاده اولمق و بری

تحدّی یه معارض اولمق دیمك دعوایه موافق اولمق
دیمك مکذّب له اولمامق دیمك دعوادن متأخر
اولمق دیمك معارضه اولنمق فی قصته سیاقی وسباقدن
مستفاد اولان ظاهره کلمه سنه متعلقدر مع متعلقه
کرامته نك صفتیدر قصّه کسر قاف وتشدید صاد
مهمله ایله قصص اثره دن مأخوذدر انك اثرینه
تابع اولدی دیمکدر ساریه ضرورت وزن ایچون
یاء نسبیه نك تخفیفیله اوقونملیدر ولفظا مجرور
قصته نك مضاف الیهی واقع اولوب الخالج یه مضاف
اولمشدر بو تقدیرجه منصرف اولور یاخود ساریة
نصب ایله غیر منصرف اولوب مابعدینه اضافتسز
اوقونوب اعرابی محلا کوزدلملیدر بو تقدیرجه
الخالج جر ایله ساریه نك صفتی اولور خالج ضم خاء
معجمه وضم لام ایله عربدن بر قومدر که عمر بن خطاب
رضی الله عنه حضرتلری حارث بن مالك بن النضره آنلری
الحاق ایتمشدی آنلره خالج تسمیه سنك وجهی بودر که
آنلر عددان قبیله سندن اولوب مختلج دیمکه زاد لرندن
خالج دیدیلر یاخود خالج خاء معجمه ولامك فتحه لریله اختلاجدن
وجوق بورومکدن وتعبدن بر کمسه نك بلکلری آغریمغه

دینور

دینور صح

وفتح حا وکسر لام ایله خلج بلکلری اغریان کمسه در
معنای بیت دخی الله تعالی نك صلواتی ساریه قصه سنده
کرامتی ظاهره اولان ابی حفصك اوزرینه اولسون بو کرامتلری
سائر کرامتندن مشهور اولمغله بونکله وصف ایلدی
ساریه دن مراد ساریة بن زنیم کنانی تابعیندن بر ذات
محترم ایدی حضرت عمر رضی الله عنه سر عسکر ایدوب
نهاونده غزایه کوندرمش ایدی چونکه ساریه حضرتلری
نهاونده دشمنه ملاقی اولدی اول کون جمعه ایدی حضرت
عمر دخی منبرده ایدی مکر دشمن بدکردار وراء جبلده
استتار ایدوب غلبه سوداسنده ایکن حضرت عمر دخی
منبردن کوروب منبرده یا ساریة الجبل الجبل دیو
ندا ایلدی پس بو کرامته که حضرت عمر مدینه منوره ده
منبر اوزرنده وساریه دشمنك قرشوسنده بینلرنده بر آیلق
یول وار ایکن ساریه نداء کرامت انتمایی کوش جان ایله
استماع واصغا ایدوب وراء جبله طلوب واصل اولدیلر
بو دخی جائزدر که حضرت رب العالمین حضرت عمر ایله ساریه نك
دقوشنك میانندن حجابی رفع ایدوب بری برلرینی کورنره
وساریه یه نداسنی ایشتدیره بونلرك مجموعی خارق عاده
وکرامتدر اشراق التواریخده منقولدر که حضرت عمر رضی الله

ساریة بن زنیم الکنانی الدئلی دده
عمر له ادراک بلاصحبة ذکرها الذهبی
کذا فی اعلام الاصابة باعلام الصحابه
منه

عنهنك كنيه لرى ابو حفص ولقبلرى فاروق ونسب
شريفلرى بو ترتيب اوزره عمر بن الخطاب بن نفيل بن
عبد العزى بن رياح بن عبد الله بن قرط بن رزاح
بن كعب در رسول اكرم صلى الله عليه وسلم ايله كعبده جمع
اولديلر حضرت عمرك رضى الله عنهنك شان شريفلرنده قتى
چوق احاديث شريفه وارد در اطلاع طلب ايدن كتب سيره
مراجعت ايده صاحب نزهه ديركه اسراى بدرده وحجابده
وتحريم خمرده ومقام ابراهيمده حضرت عمرك كلامنه موافق
الله تعالى قرآن انزال ايتدى وشام وعراق ومصرى الله تعالى
انك ايچون فتح ايلدى عطا حقنده دواوين تدوين ايدوب
انده ناسى سوابقلرى اوزره ترتيب ايلدى وضيايى
صلات تراويح تنوير ايلدى ضيا الى يومنا هذا هجرتدن
بدايادى تا سنده اولان تاريخى اول ايلدى وامير المؤمنين
ايله ابتداءً اول تسميه اولندى وخاتمنك نقشى
كفى بالموت واعظا يا عمر ايدى وابو بكر صديق رضى الله
عنه دن صكره افضل اولدر اما كيفيت اسلاملرى برقاج
وجه اوزره نقل اولنور بر شيخم واستادم علامة العالم
استاد بنى آدم الشيخ ابراهيم الحلبى عامله الله تعالى بلطفه
الخفى والجلى حضرتلرى منظومه سيرنك شرحنده بويله

نقل

نقل ايدركه نبى محترم صلى الله عليه وسلمك ولادت
شريفه سنك قرق التنجى سنه سى ايدى حضرت عمر رضى الله
عنه روايت ايدركه همشيره مك ترك كفر ظلام ايدوب
شرفياب اسلام اولديغى بكا رسيده اولمغين شبره دخى
آتش غضب التهاب ايدوب اى بنت الخطاب نيچون
اسلامه كلدك ديو هزار عتاب ايله بر رتبه ضرب ايلدمكه
خون روى مانند جويبار روان روى زمينه سيلان
ايلدى اول صاحبه متانت بو حركت نابجادن نهايت
ايله الم كير اولوب اگر بنده بو آزارى خداى بيچونه عبادت
ايتديكمز ايچون ايسه اگاه اول اشهد ان لا اله
الا الله واشهد ان محمدا رسول الله ديوب الكدن كلنى
كير وقوميه يا عمر ديدى بعده شعلهء نار غضبم مشتعل اولوب
ايچرو داخل اولدم دشته بر كتاب مستطاب واصل
اولديكه دروننده بسم الله الرحمن الرحيم تحرير اولنمش
ايدى بسم الله ديوب الرحمن الرحيم صفات
عنايت سماته كلنجه قرائت ايدوب درونمه خوف دوشديكه
المدن صحيفه دوشوب يره رجوع قيلدم سبح لله ما فى
السموات والارض محرر ايدى اوقويه فآمنوا بالله

ورسوله نفس کریمنه رسیده اولوب وجود دمنده قبول الاسلام
علامتلری ظهور ایتمکله اشهد ان لا اله الا الله واشهد
ان محمدا رسول دیدم پس بندن خوفندن اختفی ایدنلر
بی پروا تکبیر ایلدیلر حضرت رسول اکرم صلی الله علیه
وسلم صفانام محلک اشاغی جانبنده بر سعادتخانه‌ده قرار
بیورمشلر ایدی صدهزار آداب ایله دخوله اجبار
ایدوب اول شمس وجود ضیا نمودک هاله‌سنده ثابت
اولان انجم هدایت اصحاب سعادتدن ایکیسی
قلوب بازولرمدن طوتدیلر که ذات ~~خلقت مآب~~
عالی بخته قریب اولدم صالیویریکز دیو امر همایون
نبوتدن صادر اولدقده اول ~~رهایاب ایلدیلر~~
اصحاب خلقت مآب نبی دستلرندن رهایاب ایلدیلر
حضور سعادت و دیوانگاه ثنائینده امر و اجازتلری
طلبنجه زانو بزمین جالس اولدم مبارک دستبند معجز
بیورسنلر یله مجمع ثیابمی اخذ ایدوب بنی کندویه قریب
کشیده بیوروب یا ابن الخطاب سن سالم اول اللهم
اهد قلبه دیو دعا بیوردیلر بنده‌ده اشهد ان لا اله الا الله
واشهد ان محمدا رسول الله وانک رسول الله دیدم

اصحاب

اصحاب کرام ذوی الاحترام شاد و خرم اولوب طرق
مکه‌یی کلبانگ تکبیر ایله طنین انداز اولدیلر و اهل مکه
بالجمله آواز تکبیری استماع ایدوب تعجب ایتدیلر اول
زمان بر بکمه شرفیاب ایمان اولسه ایمان و اسلامنی
ستر و اخفا ایدوب نه مهر و تهور پیدا قیله‌مز ایدی اول
حینده ستر و اسرار عدم کتم ایله شهیر هدایتدن
بری بربیر دوار ایدی انکا اسلام ایله معترف اولدیغم
سویلدی اولدخی صوت اعلا ایله ابن الخطاب اسلامه
کیردی دیو سوق مکه‌ده فریاد ایدوب عزت دین قوت
قربیه‌یه قرین اولنجیه دک اهل مکه ایله مضاربه‌دن منفک
اولمادم دیرلر سیر کازرونیده بویله نقل اولنورکه حضرت
حمزه‌نک اسلامندن اوچ کون صکره شفهای قریش
بومانیو مادین اسلامک ظهورندن غایت ایله متألم
اولوب بونک تدارکی امرنده عقد ایتدکلری انجمن مشاوره
نتیجه افکار فاسده‌لری جانب حضرتی اهلاک ایتمک اولدی
بو خصوصی حضرت عمر عهده‌سنه دیرلوب تیلچین منافقینه
ایلدیکی مرامی اتمامه متوجه اولوب اول هنگامده کرده
اصحاب کرام ایله حضرت علیه الصلوة والسلام ساکن اولدقلری
خانه حمزة بن عبد المطلب یاخود ارقم بن ارقم خانه‌سنه

ثقات جمع ثقة

روات جمع راو

عزیمت ایلدی بعض ثقات رواتدن حضرت عمرک بو امره
اقدامنه سبب ابو جهل ملعونک مقابله خدمتنده یوز دوه ویک
وقیه سیم خام ویرمکه متعهد اولدیغیدر دیمشلر بیک وقیه کومش
قرق بیک اقچه دن عبارتدر القصه حضرت عمر صفایه واردقده
سعد بن ابی وقاصه راست کلوب حضرت عمره نه جانبه کیدرسز
مقصودت ندر دیو سؤال ایدوب اولدخی عزیمت ایتدوکی
کار ناهنجاری تقریر ایلدی سعد حضرت عمره اولا مقدمات
سعی واقدامکز نتیجه ویرمیجکی متعیندر فرض محال اوزره
تسلیم ایده لم که بو امر منکره قدرت وظفر بولمشسکز
اما صکره شهبازان بنی عبد مناف پنجه سندن مرغ
جانکی تخلیص ممکنمیدر دیمجک حضرت عمر یا سعد یکنزه رکه
سندخی مسلمان اولمشسن اول سنی قتل ایدوب بعده حضرت
محمده کیدرم دیوب قلیج ایله هجوم ایدوب سعد دخی اسلامنی
اظهار ایدوب اولدخی بی باک سل سیف ایلدی بینلرنده
نیجه حمله اولوب آخر سعد یا عمر بن دکل همشیرک فاطمه
وزوجی سعید بن زید دخی مسلمان اولمشلر قادر ایسک
انلری قتل ایله دیمکین حضرت عمر سعدی ترک عجله ایله همشیره
سی خانه سنه طوغری کیدی مکر اول اثناده سورهٔ طه نازل
اولوب فاطمه وسعید قرائت ایدرلر ایدی اصحابدن خباب بن الارت

خانه

خانه لرینه کتوروب تعلّم سورهٔ منزله ایدرلر ایدی
حضرت عمر در خانه یه کلوب بر صدا استماع ایتمکین
بر مقدار توقف ایدوب قرع بابه اغاز ایلدی فاطمه
وسعید قرع باب ایدن حضرت عمر ایدوکنی بیلوب خبابی
پس بر حجره ده اخفا ایتدیلر وسورهٔ طه کتابت اولنان صحیفهٔ
شریفه یی دخی کیزلیوب قپویی آچدیلر حضرت عمر ایچرو
کیروب نه اوقور ایدیکز دیو سؤال ایلدی انکار ایله جواب
ویریلیجک سنلر مسلمان اولدیکز دیدیکلری واقع ایمش دیوب
غضب ایله کریبان سعیدی طوتوب یره اوردی وکوکسی
اوستنه چیقوب قتل ایتمک استدی فاطمه زوجنی تخلیص
ایچون حضرت عمری چکمک مراد ایدیجک حضرت عمر همشیره سی
صورتنه بر طبانچه اوروب یوزنی خون آلود ایلدی
اول صاحبهٔ غیرت بو تهورلی ناهنکامدن کمال مرتبه
متألمه اولوب اکر بزه بو جفالرک خدایه عبادت
ایتدوکمز ایچون ایسه بیل واکاه اول که اشهد ان لا اله
الا الله واشهد ان محمدا رسول الله علی رغمک یا عمر
شیمدنصکره سندخی الکدن کلدوکی مرتبه جفا واذا
ایله بز دخی دین مبین اوغورنه صبر وتحمل ایده لوم دیوب
بی باک وبی پروا بر کوشه ده اوتوردی حضرت عمره بو حالدن

زیاده انفعال کلوب سعیدی الندن تبرا قدی واول دخی
بر کوشه یه چکلوب دریای افکاره طالدی بعد زمان
باشن قالدیروب ای همشیره لطف ایله اول صحیفه یی
بکا ویر کوره یم دیو تضرع ایلدی سعید رضا ویرمیوب
حضرت عمر وجودنده قبول اسلام علامتلری ظهور ایدیور
البته بکا اول صحیفۀ مکرمه یی کوسترک دیجک فاطمه یا عمر
مادامکه غسل ایدوب ازالۀ وسخ جنابت ایتمیه سن
اول صحیفۀ لطیفه یی مسه قابلیت بولمازسن دیمکین
حضرت عمره فی الفور پاک غسل ایلدی حضرت عمر غسلده
مشغول ایکن خباب فاطمه یه خطاب ایدوب قرآنی
هنوز کنو اوزره ایکن عمره ویرزمی سن دیوب فاطمه بلی
ویررم امیدوارمکه شیمدی مسلمان اوله دیدی بعد الاغتسال
حضرت عمر صحیفۀ شریفه یی الینه الوب بسم الله الرحمن
الرحیم طه ما انزلنا علیک القرآن لتشقی الا تذکرة
لمن یخشی تنزیلا ممن خلق الارض والسموات العلی
الرحمن علی العرش استوی بو محله دک قرائت ایدوب
بو یله کلام شریف سویلین تکری دن غیری یه عبادت
روا دکلدر دیدی نوبت قرائت اول وان تجهر بالقول
فانه یعلم السر واخفی الله لا اله الا هو له الاسماء الحسنی

ایدر

آیت کریمه سنه کلدکده اشهد ان لا اله الا الله واشهد
ان محمدا عبده ورسوله دیوب اول صحیفۀ شریفه یی
یوزنه وکوزنه سوردی خباب حضرت عمرک اسلامه
کلدوکنی کوریجک تکبیر ایدوب کوشۀ اختفادن ظهور
ایلدی ومژده یا عمر سکا دون کیجه حضرت رسول الله
صلی الله علیه وسلم اسلامنی یا سنکله ویا خود ابی جهل
ایله تایید ایتمک رجاسنه حضرت باریه تضرع وزاری
بیورمشلر ایدی دعاللری سنک حقکده قرین قبول
اولمش دیو تبشیر ایلدی حضرت عمر یا خباب نبی
حضرتنه دلالت ایله دیو رجا ایدوب خباب وسعید
بن زید رفاقتیله حضرت علیه الصلوة والسلام اولدقلری
سعادتخانه یه متوجه اولوب دق باب ایتدیلر نکهبانان
اولان کمسنه شکافدن حضرت عمری کوروب کلوب حضرته
خبر ویردی جمله اصحاب یا رسول الله نعوذ بالله من شر
عمر دیوب الم اظهار ایتدیلر حضرت فخر عالم صلی الله علیه
وسلم بالذات قپویه دک واروب حضرت [crossed out] عمرک
کمرینه محکم یاپشوب بر وجه ایله سلکدیلر که حضرت
عمرک اعضاسنی بند بند آیردی صاندی حضرت یا عمر
نیه کلدک بیوروب عمر رضی الله عنه یا رسول الله مسلمان

اولمغه کلدم اشهد ان لا اله الا الله واشهد ان محمدا رسول الله
دیدی حضرت رسول اکرم صلی الله علیه وسلم شاد و خرم
اولوب حضرت عمری در آغوش ایلدی و تکبیر بیوروب
اصحاب کزین دخی تکبیر ایتمکین جمله اهل مکه تکبیر اوازینی
ایشیدوب تعجب ایتدیلر حضرت عمر داخل حلقهٔ مؤمنین
اولیجق اعداد اصحاب کزین داصل نصاب اربعین اولوب
حضرت عمر خاکپای سدرهٔ فرسای رسول اللهه یوز
سوروب یا رسول الله حالا اربعین تمام اولوب جلوتدن
چیقجاق زمان کلدی روادکلدر حرم کعبه‌ده لات
و عزی کبی تبلره آشکاره پرستش اولنوب خدای زمین
و آسمانه نهانی عبادت اوله دیمکین حضرت سید الانام
علیه الصلوة والسلام کروه اصحاب کرام ایله ظهور ایدوب
اوکلرنجه عمر اوموزنده تیغ عریان متوجه حرم اولدیلر
قریش حضرت عمری خرم و خندان کوریجک اثر حضرت
محمدی تمام ایتمشدر دیو شادمان اولوب در عقب
حبیب حضرت رب العالمین جمله اصحاب کزین ایله کلیور
کوریجک حاشا عمر آنلری قتل ایچون متعاکتوردی ملاحظه
ایتدیلر یقین کلیجک ابو جهل دوزخ مدار بی اختیار ما وراک
یا ابن الخطاب دیو استخبار احوال ایلدی حضرت عمر دخی

آواز بلند ایله من عرفنی فقد عرفنی ومن لم یعرفنی فانا
عمر بن الخطاب ای قریش مشرکلری واگاه اولاسز که
بن شرف اسلام ایله مشرف اولوب متابعت فرمان
رسول الله ایلدم سز دخی اکر مسلمان اولورسکز خوش
والا باشکزی طوب چوکان عدم ایدرم دیو ندا ایلدی
خذلهٔ مشرکین حضرت عمرک نتیجهٔ مردانه شجاعت شعار
ایدوکنی بیلورلرایدی اسلامندن اندوهکین اولوب
کمال حیرتدن صورت دیوار کبی نطقه مجاللری قالمیوب
مبهوت اولدیلر حضرت سلطان الانبیا جمله اصحاب ایله
بیتناک بیت اللهی طواف ایدوب نماز قیلدیلر حضرت
عمر اسلامندن صکره آناً فاناً شوکت دین مبین ترقی
واز دیاد یاد ره اولوب اهل اسلام خوارلق کورمدیلر
رضی الله عنه وارضاه معلوم اولاکه حضرت ابی بکر رضی الله
عنهک قصه‌سنده بیانی وعد اولنان بودر که حضرت
عمر رضی الله تعالی عنه ایله اصحاب کرام تمام قرق اولدقده
مقدما بیان اولندیغی اوزره حرم کعبه‌یه متوجه اولدیلر
حضرت عمرک اسلامی کفارک لئامک معلومی اولیجق
حضرت صدیق اکبره ایتدکلری ستم و جفایی حضرت
عمره دخی ایتمک استدیلر حضرت عمر عتبه بن ربیعه‌یی

الّتنه آلتوب مبارک بیرماغنی کوزرینه صوقدی عُتْبه
فریاد ایدوب حرمده اولان جمله خلق نهار زوز زار
ایله حضرت عمر ینیجه سندن عُتْبه یی آلدیلر حضرت عمر
خوفندن مشرکین بر طرفه چکلوب اهل اسلام دُدین
کعبه یی طواف ایدوب اوئلیه نمازینی جماعت ایله
ادا بیوردقلرندن صکره نیه دارارقمه وار دیلر حضرت
عمر رضی الله عنه تشنها تکرار اول کون بیت اللهه
واروب نماز قیلدی خذ له قریش بر سوز سویلمکه
قادر اولمیوب خوفلرندن سکوت ایتدیلر

وابی عَمْرٍو ذی النُّورَین
المُنتَمی المُستَحْیی البَهیج

وابی عمر ابی حفص اوزرینه عطف اولنور ذی النورینی
ابی عمرک صفتیدر ذی النورین ایله ملقّب اولمه لری
ایکی وجه ایله منقولدر بری رسول اکرم صلی الله علیه وسلم
رقیّه نام کریمهٔ مکرمه لرینی حضرت عثمانه تزویج
بعد وفاتها امّ کلثوم نام کریمهٔ محترمه لرینی تزویج
ایتدیکی اعتبار ایله ذی النورین دیدیلر حتی امّ کلثوم وفات
ایلدکده حضرت رسول اکرم صلی الله علیه وسلم لوکان لی
غیرها لزوّجتکها یا عثمان بیوردیلر بری استادم

وشیخم

وشیخم علّامة العالم محی الدین الثانی ابو الصفا الشیخ
ابراهیم الحلبی سلمه الله تعالی حضرتلری منظومهٔ سیرلرینک
شرحنده بیورر که رقیّه حسن وجمالده حضرت عثمان
رضی الله عنه کبی رائعةُ الجمال ایدی حتی ایکیسنک حُسْنُ
وجماللری حقنده دیدیلر اَعْجَبُ شخصَینِ یَرَی انسانُ
رُقیّةٌ وبعلُها عثمانُ پس بو اعتبار ایله حضرت عثمان
رضی الله عنه یه ذی النورین دیدیلر المستحیی کلمه سنده
اولان لام ساکنه مصراع اولک تمامیدر بوکا تدویر
دیرلر المستحیی بو دخی باب استفعالدن اسم مفعولدر
ایکیسنده مأخذلری حیادر البهیج باء موحده نک ویانک
کسریله حُسْن معناسنه اولان بَهْجَة کلمه سندن صفت
مشبّهه در دبو اوج صفات ابی عَمْرٍ صفات واقع اولمشدر
معنای بیت دخی الله تعالی نک صلواتی ایکی نور
صاحبی اولان ابی عمرو یعنی حضرت عثمانک اوزرینه
اولسون که استحیا ایدیجی دکلدر استحیا اولنمش
وخُلُق وخَلْقی کوزل اولیجیدر ربّی زیده روایت اولنور که
بر کون رسول اکرم نبی محترم صلی الله علیه وسلم بر بیرنک کنارنده
تخذ مبارکلری مکشوف جلوس ایتمشلر ایدی حضرت ابی بکر
بنده حضرت عمر کلدیلر رسول امجد سنری ایله مقیّد اولمادیلر

عدوه حضرت عثمان کلنجه ستر ایدوب عثماندن نیجه استحیا
ایتمیه‌یمکه آندن ملکلر استحیا ایدردیو بیوردیلر شرح السنه‌ده
اسم شریفلری ولقب منیفلری بو اسلوب اوزره عثمان بن
عفان بن ابی العاص بن امیة بن عبد مناف در رسول اکرم
صلی الله علیه وسلم ایله عبد منافده جمع اولمشلردر حضرت عثمانک
دخی مناقب کثیره وفضائل وفیره‌سی اولوب جمله فضائلندن
بری قرآن جلیل البرهانی جمع ایدوب بین المؤمنین متفرقه
اولان مصاحفی انک جمع اتیدوکی اوزره جمیع اصحاب کرامک
دخی مقبوللری وشهرت ثابت قالمش اولمشیدر امام نووی ذکر
ایدرکه قرآن عظیم الشان رسول اکرم صلی الله علیه وسلم زماننده
الیوم مصاحفده اولدیغی کبی جمع اولمش ایدی لکن صدور رجالده
محفوظ مصحفده دکل ایدی حضرت ابی بکر صدیق رضی الله
عنهک زماننده قتی چوق حمله قرآن قتل اولندقلرنده حضرت
ابی بکر صحابه کرام ایله استشاره ایدوب بر مصحفه تحریر
بیوردوب حفصه رضی الله عنهانک خانه‌سنه امانت قیلدیلر صکره
حضرت عثمان رضی الله عنه انتشار اسلامدن اختلافک وقوعنی کوروب
حفصه رضی الله عنهانک قتنده اولان مصحفدن بر قاچ مصحف
تحریر ایدوب بلدانه کوندردی کذا فی حاشیة الکشاف لاحمد
بن یحیی بن محمد بن سعد التفتازانی

اولوب

والی حس

والی حسن فی العلم اذا
وافی سیحا ثجة الخلیج

والی حسن ابی عمرداوزرینه عطف اولنور شرح السنه‌ده
اسم شریفلری ولقب منیفلری بو ترتیب اوزره علی بن ابی
طالب بن عبد المطلبدر رسول اکرم صلی الله علیه وسلم عبد
المطلبده جمع اولورلر فی العلم مقدر مستغاث کلمه‌سنه
متعلقدر تقدیری مستغاث منه فی العلم دیمک اولوب جار
ومجرور مع متعلقه اعرابدن محلا مجرور ابی حسنک صفتی
اولور وعلمک تعریف وتحقیقنی طلب ایدن شرح مواقفک
اوائلنه نظر ایده اذا تقدیرده کوزدیلان مستغاث فعل
مجهولک ظرفیدر وافی موافاة دن مأخوذ فعل ماضیدر
کلدی و مصدرنده کلمک معناسی ویررلر وافی فلان دینلور
فلان کلدی دیمکدر سیحا ثجة وافی کلمه‌سنه متعلقدر بوبا
جاء زید بعلم اولان باکبی مصاحبت ایچوندر سیحا ثجة
سحابه‌نک جمعیدر بولوت معناسنه بوراده سیحادن
مراد بر سبیل استعاره انواع علومدر الخلیج سیحا ثجة‌نک
صفتیدر و تمییزیدر خلیج خا معجمه ولامک ضمه‌لریله قبول وزنی
اوزره اولان خلوجک جمعیدر متشتت و متفرق اولان
بولوک بولوک بولوتلر دیمکدر بعضیلر بغمورلی چوق بر بولوک

بولونک اسمیدر دیمش معناسِ بیت رضی الله تعالی نک صلواتی
ابی حسن اوزرینه اولسونکه امطارلر چوق بولوتلر ایله کلدکده
آندن استغنا نه اولنور یعنی انواع علوم متفرقه ایله کلدکده آندن
جنس علم ده یاخود جمیع علم استغنا نه اولنور و استفسار
قیلنور بو بیتک مأخذی أنا مدینة العلم وعلیٌّ بابها
فمن اراد العلم فلیأت الباب حدیث شریفیدر بو حضرتک
دخی فضائلی بی نهایه و مناقبی بی غایه در حقنده کتب مخصوصه
تدوین ایتمشلردر قاضی میر بهر معتدا رینی دیوان علی شهرتیله
مشهور اولان دیوانک شرحنده تحریر ایدر فی بعض روایت ایدرکه
بر سنه مکهٔ مکرمه ده قحط اولوب ابو طالب متغیر الحال اولمغین
حضرت رسول اکرم صلی الله علیه وسلم عباسه یا عم ابو طالبک
قلت مال وکثرت عیالی معلومدر مناسب اولدرکه اولادیندن
بررینی آلوب نوعا آندن تخفیف اثقال ایده وز بیوردوب ابو طالبه
وارد یلر بو خصوصی عرض بیوردقلرنده ابو طالبه غایت حظ اظهار
ایدوب عقیلی بکا و یرک باقی اولادم خصوصنده سز اعلم سز
دیمکین حضرت علیه الصلوة والسلام حضرت مرتضایی آلوب
عباس رضی الله عنه جعفری قبول ایلدی بو جهتدن حضرت
علی عمینه رسول الله خدمتنده اولوب خلعت پیغمبری کیدکلرنده
جمله دن مقدم ایمان کتوردی کلمات مرتضویه دندرکه خلقت

مع

مع النبی قبل الناس سبعا بو قصیده بلیغه دبو اکثر جویه فصیح نک
اکثر شراحی بو بیت عالی ایله ختم ایدوب بعض نسخه ده اولنده
آخرنده مناسب و ملایم بر قاچ ابیات وار در طبع سلیم
و عقل مستقیم صاحبلرینه روشن و صوابدرکه مصراع
چراغ بیوه کجا شمع آفتاب کجا ما ایله ناظم حضرتلرینک
دکلدر دیدیلر بو یله اولنجه اول قصیده دن بو بیت ایله قرق
ابیات اولور قرق اولمه سنک نکته سنی شو یله بیان دیو جمله
ایله عیان ایدرلرکه ناظم حضرتلرینک مرادی بو قرق عدد ابیات
ایله اربعین ده اولان اسراره ایما و اشارتدر اکثر اشیا
اربعین اوزره بنا اولمشدر و قرق کونده کمال بولمشدر و مشایخ
کبارک اربعینیاته متعلق چوق [illegible] اسرار بیان دیدیلر بر ال
انسانک خلقتیدرکه قرق کون نطفه و قرق کون علقه
و قرق کون مضغه و شبابلغی قرق سنه تمام اولور و ایکی
نفخه نک اراسنده قرق سنه تدبیر اولنور و آدم علیه السلام
طینتنده قرق کون ایلندی والله تعالی آدم علیه السلام طینتنی
ید قدرتیله قرق صباح تخمیر ایلدیکی حدیث قدسیده وارد
اولمشدر و موسی علیه السلامک طور سینا ده مواعده سی
قرق ایدی و دجالک ارضده سلطنتی قرق کون در و نفخانک

دخی کورد کده عتی قرق کوندر والله تعالی یه اخلاص
قرق صباحده اولوب ینابیع حکمت دخی قرقک تمامنده
قلبندن لساننه اوزریته کلور نته که رسول اکرم صلی الله علیه
وسلم من اخلص لله اربعین صباحا ظهرت ینابیع الحکمة
من قلبه علی لسانه بیورمشدر دیو بونلرک امثالی قرق چوق
اربعینات واردر چونکه هر شیئک کمالی اربعینده اولدیغندن
ناظم قدس سره حضرتلری قرق ابیات نظم ایدوب حضرت
علی کرم الله وجهه نک مدحنه ختم بیورمشدر معلوم بیوریله که
بو قصیده نک اولده و آخرنده اولان ابیاتلردن اولنده حمد و ثنایی
اتمام ایدن بیتلر بولنمامشدر اما آخرنده اولان ابیات فقیرک
نسخه سنده بولندیغندن بعض مشکلرین حل ایدوب شرح اولنمشدر

وعلی السبطین وامهما

وجمیع الآل بهم تلج

وعلی السبطین وابی حسن اوزرینه عطف اولنور سبطین
سبطک تثنیه سیدر سبط کسر سین مهمله و سکون باء موحده ایله
بوراده قیز اوغلی معناسنه در و سبطیندن مراد حضرت حسن
و حضرت حسین رضی الله عنهما در وامهما السبطین اوزرینه
معطوفدر و ضمیری سبطینه راجعدر مراد حضرت فاطمه زهرا
رضی الله عنها در وجمیع الآل امهما اوزرینه عطف اولنور آل لغتده

اهل و عیال اتباع معناسنه در و استعمال بحسب الدین والدنیا شرافته
مخصوصدر بحسب الدین آل رسول دینور و بحسب الدنیا دخی آل
فرعون دینور و تحقیق عرفده امام اعظم حضرتلرینک قتنده
آل رسول الله حضرت عباس و اولادلری و حضرت علی و اولادلری
و جعفر و عقیل و حارث بن عبد المطلبدر و امام شافعی حضرتلرینک
عندنده بنی هاشم و بنی عبد المطلبدر و قول ذریت و ازواج و اتباعلری
عبد البر و غیریلری عندنده شول کمسه در که انک بنیله حضرت
رسول اللّهک بینی غالب بن فهره وارنجه بر آب جمع ایلیه یو مرتجدر
یاخود شول ذاتدر که حضرت رسول اللّهه نسب و حسب رجوع ایده
انجق لکن اختلاف مذاهبه کوره اوزرلرینه شرعا صدقه حرام اولاندر
ایکنجی نسبت صوریه ده یعنی علم دینیه عرفیده اولان علماء ظاهردر
یاخود نسبت حقیقیه ده یعنی علم حقیقت و کشفده اولیاء و حکماء
متألهیندر که اوزرلرینه صدقه معنویه یعنی علوم و معارفده
تقلید حرامدر کذا ذکره العلامة الدوانی فی حاشیة شرح الهیاکل
بهم با سببیت ایچون اولوب موخر تلج کلمه سنه متعلقدر
ضرورت وزن ایچون تقدیم اولنمشدر و جمع ضمیری السبطین وامهما
وجمیع الآل مجموعنه عائددر بهم تلج جمله سی اعرابدن محلا مجرور السبطین
وامهما وجمیع الآل مجموعنک صفتیدر و تلج ولج یلج دن ولوجدن
مأخوذ فعل مضارع مخاطبدر فاعلی تحتنده مستتر انت در معناسی

داخل اولورسن دیمکدر بو راهده مقاصددن مستفاد بر ظرف کوزدلمک
لازمدر تقدیری تَلِجُ فی طریقِ الله تعالی بسببهم دیمک اولور معنالری
بیت دخی الله تعالی نک صلواتی حضرتِ رسول اکرم صلی الله علیه وسلمک
قزلری اوغللری حضرتِ حسن وحضرتِ حسین رضی الله عنهما ووالدهلری
فاطمهٔ زهرا رضی الله عنها وجمیع آلی اوزرلرینه اولسون که انلرک سببیله
طریقِ حقّه دخول ایدرسن دیمکدر

وعلى الاصحاب بجملتهم
بذلوا الاموال مع المهج

وعلى الاصحاب وجمیع الآل اوزرینه عطف اولنمشدر اصحاب
صاحبک جمعیدر عرفده شول مسلملردر که حضرتِ رسول اللّهی حقیقةً
یا حکماً کوره یاخود اول مؤمنی حضرتِ رسول الله کوره کرک اول
مؤمن حال بلوغده اولسون کرک قبل البلوغ اولسون دخی کرک رسول الله
ایمانی بتبلیغه علی الاسلام موتی بینینده ردّت تخلل ایتسون کرک
ایتمسون کرک صحبتی اوزاسون کرک اوزامسون محدّثینک
تتبعنده وتقریباً اعدادلری یوز اوتوز بیکدر بجملتهم
اولان با مصاحبت ایچوندر صلوات الله دن حالدر تقریری
حال کون الصلوات مصاحبةً بجملتهم دیمکدر ضمیری اصحابه عائددر
بذلوا فعل ماضی جمع مذکر غائبدر بذل واعطا ایلدیلر دیمکدر
بذلتُ الشیء ابذله بذلا دنیلور قچن اول شیئی اکا اعطا

ابتّه

ابتّه الاموال لفظاً منصوبدر بذلوا نک مفعولیدر وجملهٔ
بذلوا اعرابدن محلاً مجرور اصحابک صفتی واقع اولور الاموال
مالک جمعیدر مع المهج بذلوا کلمهسنه متعلقدر المهج ضم میم
وفتح ها ایله مهجه نک جمعیدر بو راهده روح معناسنه یعنی اصحاب
کرام مالارینی راهِ حقده وراهِ رسول اللهده بذل واعطا ایلدیلر
روحلرینک بذل واعطاسنه مقارندر دیمکدر یاخود مهج
قلوب معناسنه اولوب حذفِ مضاف کوزدلسه شیرین
اولور یعنی اصحاب کرام مالارینی بذل واعطا ایلدیلر اخلاصِ
قلوبلرینه مقارن ایدی دیمک اولور معنای بیت دخی الله
تعالی نک صلواتی اصحابک جملهسنه مصاحبه اولدیغی حالده
اوزرلرینه اولسون او دیله اصحابکه دین مبین اوغرینه مالارینی
وجانلرینی بذل واعطا ایلدیلر یاخود مالارینی قلبلرینک
اخلاصنه مقارن بذل واعطا ایلدیلر دیمک اولور

وهدى بضياء الذكر دل
القوم على الاسنى نهج

وهدى وعلى الاصحاب اوزرینه عطف اولنور هدی هدایتدن
فعل ماضی مفرد مذکر غائبدر تحتنده ضمیری مَن لفظنه
راجعدر که هدی نک ما قبلنده اولان صفات اکا شایان
وشایسته اوله هدایت لطفیله دلالت معناسنه در

بضياء الذكرم اولان بايدي يه متعلقدر و با سببيت
ايچوندر ضياء مدّ ايله الذكر يه مضافدر ضيا بوراده نور
معناسنه در الذكرم اولان الف لام مضاف اليهدن
عوضدر تقديري بضياء ذكر الله ديمكدر و دلّ هدى نك
عطف تفسيريدر و دلّ نك لام ثانيسي مصراع ثانينك
اوّلكي قلنمغين بو بيته مُدَوَّر ديرلر و القوم هدى نك مفعوليدر
على اسنى خلّة كلمه سنه متعلقدر اسنى كلمه سى نهج كلمه سنه
مضافدر اسنى سنى دن اسم تفضيلدر اعلى معناسنه نهج
فتحه لر ايله طريق معناسنه معناى بيت دخى الله تعالى نك
صلواتى شول ذاتك اوزرينه اولسونكه اول ذات ذكر
اللهك يعنى كلمه توحيدك نور و ضياسى سببيله ناسى
طريقك اعلاسنه لطف ايله هدايت و دلالت ايلدى
بوندن مراد تابعين اولمق اشبه در

وعلى اتباعهم العلما
بعوارف دينهم البهج

وعلى اتباعهم هدى نك تحتنده ملاحظه اولنان من كلمه سنه
معطوفدر ياخود وعلى الاصحاب اوزرينه عطف اولنور
اتباعهم تابع لفظنك جمعيدر انصار و ناصر كبى و ضمير اصحابه
راجعدر العلما ضرورت وزن ايچون قصر ايله اوقونمشدر اتباعك

بعوارف دينهم اتباع كلمه سنه مضافدر عوارف كلمه سى دينهم
كلمه سنه مضافدر عوارف عارفه نك جمعيدر كرم معناسنه دينهم ده
اولان ضمير اصحابه راجعدر البهج لفظا مجرور دينهم مضافك
صفتيدر بهج باء موحده نك فتحى و هانك كسريله حسن معناسنه
صفت مشبهه در معناى بيت الله تعالى نك صلواتى اصحاب
كرامك حسن اولان دينلرى كرملرينه تابع اولنجى علماء
عظام اوزرينه اولسون بوندن مراد مجتهدلر ياخود مطلق
علمالردر

يا رب بهم وباسهم
عجل بالنصر وبالفرج

يا ربّ اصلى ياء متكلم ايله يا ربى ايدى ندا ايله كثرت
تكرارندن تخفيف ايچون يا حذف اولنوب باء مشدده اوزرينه
كسره باقيه قالدى مصباحده رب معرّف باللام و مضاف
اولارق الله تعالى يه اطلاق اولنور ديدى اما الله تعالى نك
غيرى يه اطلاقى حقنده ابن انبارى ديمشكه رب شئنك مالكنه
دينور و سيد مطاع و مصلح معنالرينه اولور و بعضيلر مالك
معناسنه اولوب اضافت ايله رب الدين و رب المال دينور
اما مالك معناسنه كوره مخلوقه معرّف باللام الرب دينلمز زيرا
لام عموم افاده ايدر مخلوق ايسه جميع مخلوقاته مالك اولامز دكلدر

وبعضیلر مالک معناسنه کوره هذا رب العبید دیو هذا ربّی
دیمک ممنوعدر زیرا بو ترکیبلرک معنای ظاهریسی
مشار الیه حق تعالی اولمقدر دیمش بهم ده اولان با
سببیت ایچون اولوب مصراع ثانیده اولان عجّل کلمه سنه
متعلقدر بو مقوله ظرفک تقدیمنده ایکی وجه جائزدر
بری حصری افاده وبری ضرورت وزندر وبآلهم بهم
اوزرینه معطوفدر بهم وبآلهم ده اولان جمع ضمیرلری
ال واصحابه عائددر وبو بیتده کی الدن مراد اتباع
معناسنه درکه ال اصحاب وتابعینه تابع اولانلر دیمکدر
عجّل باب تفعیلدن فعل دعادر عجله دن شتاب ایله دیمکدر
بالنصر ده با عجّل فعلنه متعلقدر نصر باب اولدن مصدردر
نصرة کبی یاردم ایتمک معناسنه وبالفرج بالنصر اوزرینه
عطف اولنور فرج فتحه لریله حرجک ضدیدر معنای بیت
یاربی ال واصحاب وال واصحابه تابع اولانلر سببیله
نصرت وفرج ایله عجله ایله یعنی نصرت وفرج احسان
ایله دیمکدر

واختم عملی بخواتمهم
لاکون غداً فی المحشر نجی

واختم عملی اوزرینه معطوفدر ختم یختم دن فعل دعادر

فاعلی

فاعلی تحتنده مستتر انت در عملی مضاف ومضاف
الیه اختم فعلینک مفعولیدر بخواتمهم اختم فعلنه متعلقدر
خواتم خاتمه نک جمعیدر خاتمه شینک آخرینه دینور ختامه
مسک کی آیت جلیله سنده ختامی آخره ایله تفسیر ایلدیلر
آخرنده اولان جمع ضمیری ال واصحاب وتباعنه راجعدر
لاکون فعل مضارع نفس متکلم وحده در لامی ان
مقدره ایله منصوبدر ولامی واختم دعاسنک تعلیلی
واقع اولمشدر غداً اکون نک ظرفیدر یارین دیمکدر
مراد روز قیامتدر فی المحشر اکون کلمه سنه متعلقدر
نجی اکون نک خبریدر ابیات سابقه نک برنده
عدم نصبنک وجهی سبق ایتدی مراجعت اولنه
نجی فعیل وزنی اوزره اولوب ضرورت وزن ایچون
آخرنده اولان همزه سی حذف اولنمشدر معنای بیت
یاربی یارین حشرده نجات بولیجی اولمقلغم ایچون بنم
عملمی ال واصحاب اتباعنک خاتمه لریله ختم وآخر
ایله ختم الشرح ختامه المسک بخواتیم
الآل والاصحاب وبعنایة الملک الوهاب
علی ید مؤلفه الفقیر الی ربه القدیر
ابی العصمة مصطفی الشهیر بعصام الدین

عصمهما الله تعالى في كل آن وحين
امين الف امين في يوم الخميس
الخامس من جماذى الاولى لسنة
ثمانين ومائة والف من هجرة سيدنا
سيد البشر صلى الله عليه ما دار
الشمس والقمر

تم

نجز الفراغ على يد الفقير الى ربه القوي السيد نعمان
ابن الشيخ السيد مصطفى الشهير ببغوني عاملهما الله تعالى
بلطفه الجلي والخفي يوم السابع عشر من ذي الحجة الشريفة
لسنة ثمانين ومائة والف

این نوشتم که دعا طمع دارم ** زانکه من بنده گنهکارم
بایع از مشتریها طلبد ** کاتب از قاریان دعا طلبد

Je vous attendu jusqu'a une heure et demie
et comme vous n'êtes pas venu malgré ... je suis parti.